

Proletari din toate țările, uniți-vă!

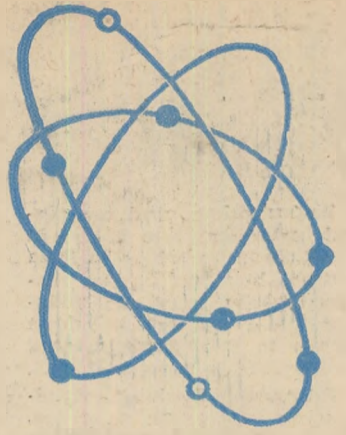
Biblioteca Centrală

Citiți în pag. 6-7:

Veac nou

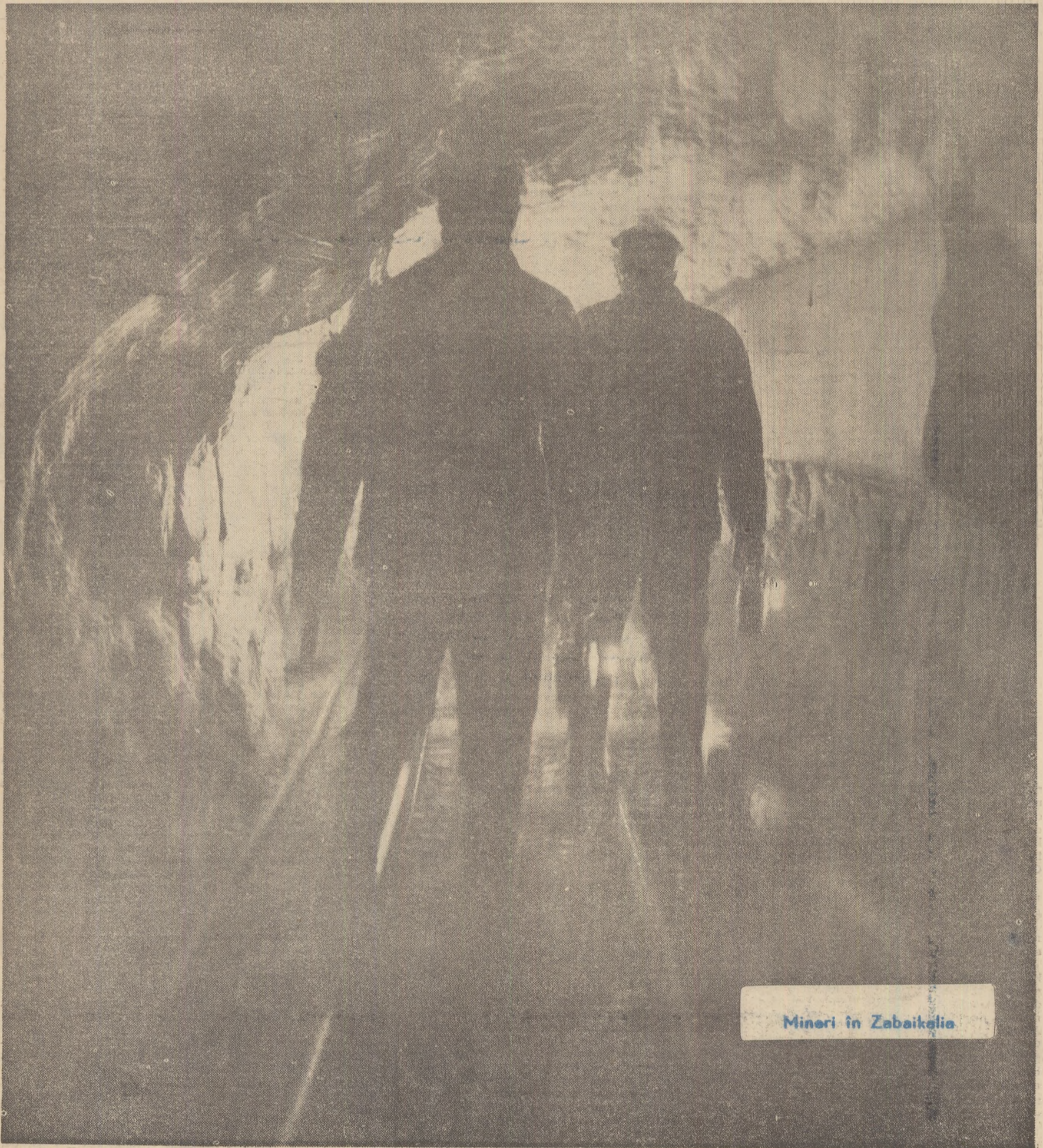
ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

*gîndirea
științifică
contemporană*

2 (878)

ANUL XVIII
12 IANUARIE 1962
12 PAGINI, 1 LEU

Mineri în Zabaikalia

DAVID OHANESIAN:

Al șaselea turneu...

Pentru prima oară am plecat în turneu peste hotare în 1957. Se pare că a fost un început bun căci într-un răstimp relativ scurt am colindat apoi destul de mult: două turnee în Cehoslovacia, unul în Bulgaria și șase în U.R.S.S.

Nu-i ușor să cînți în străinătate: schimbare de climă, de decor și, cel mai important, de mediu (mă refer la parteneri și la acustica sălilor). Din acest punct de vedere, ultimul meu turneu în Uniunea Sovietică a fost a înaintare.

Am cîntat la Leningrad în Rigoletto și Aida. În distribuțiile erau nume bine cunoscute la noi ca Valentina Maximova (Giulietta) și A. Baranova (Amonasso). Repetițiile, de obicei, sînt foarte calde și prietenoase; dar eu, de obicei, nu am nimic să spun cu excepția că se vorbește despre muzică, despre cântare, cum, de exemplu, cum te simți și toate acestea să te ajute să faci să se simtă ca acasă. Teatrul „Kirov” din Leningrad este o bijuterie de o rădăciune frumusețe. Cîinci, rînduri de loji poleite în aur și cu o acustică care m-a făcut să fiu însumi surprins de posibilitățile mele. Rolul lui Rigoletto cere un efort fizic — că să nu mai vorbesc de cel psihic — care te izveste. Ei bine, la Leningrad efortul fizic a fost redus la jumătate, oși poate chiar la mai puțin și acest mare avantaj mi-a dat posibilitatea să mă concentrez și să colorez personajul. La Riga, într-un teatru mai mic dar foarte frumos, am cîntat în Rigoletto și Oneghin. Și aici am reînviat vechi cînoștințe ca Heine Wagner care am cîntat în Oneghin și Maria Iosifov, tenorul bulgar care acum este profesor de canto la Riga.

La Lvov, un oraș mic dar plin de pitoresc și cu o mare tradiție culturală, am cîntat în Rigoletto și Tosca alături de cîntărești valoroși. La Erevan am interpretat Rigoletto, Othello și Faust. Aici am avut fericirea să cînt cu una din cele mai mari cîntărețe sovietice, artista Goar Gasparian, în Rigoletto și Othello.

Mi-e greu să vorbesc despre publicul sovietic fiindcă mi-e teamă să nu omit ceva din minunatele-i calități. La început, obiectivitatea și marea exigență te intricoșează puțin, dar căldura prietenoasă cu care te întâmpină la intrarea în scenă te încurajează făcînd să se sîmbilească pe nesimțite punctele

locuri pe care le-am văzut. Spectacolele vizionate la Moscova, Leningrad, Riga și Erevan mi-au lăsat o profundă impresie.

Lacul lebedelor, Război și pace, Giselle cu Dudinskaja și Spartakus constituie un bogat material documentar, adevărate modele de măiestrie artistică.

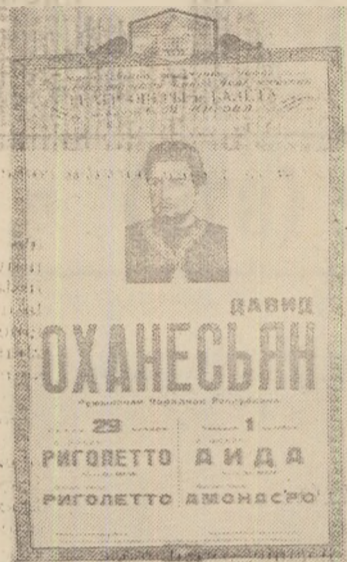
Spartakus este una din cele mai remarcabile realizări în materie de balet. E interesant de semnalat că nu se pune accentul numai pe dans, ci și pe subiect — care e foarte bine și precis reliefat. Muzica baletului, scrisă de Aram Hacıaturian, este de o rădăciune frumoasă.

Cu prilejul spectacolelor date la Leningrad și Lvov studenții conservatoarelor din aceste orașe m-au învățat să vorbesc despre arta noastră interpretativă, despre solfăgele noastre. Mi s-au pus nenumărate întrebări. Cu această ocazie le-am vorbit despre minunatele condiții create de partid și guvern studenților și artiștilor noștri, despre fructuoasă colaborare dintre oamenii de artă sovietici și romîni.

La invitația radioteleviziunii din Riga am vorbit despre însemnătate istorică a zilei de 22 Decembrie, ziua rîsturnării monarhiei și instaurării republicii populare în țara noastră.

Înainte de a încheia aş mai dor să amintesc despre minunatele condiții în care am călătorit în U.R.S.S. și în primul rînd despre călătoria cu avionul AN-10 cu care am zburat la o înălțime de 6000 metri cu o viteză de 700 km pe oră, la o temperatură de -50 grade. În timpul zborului mă așteptam la catastrofe și piloți și oameni de știință sovietici care cu un avion esplanador explorau în acele zile necunoscutele întinșuri închinate de la Polul Sud.

Sînt fericit că am avut din nou ocazia să vizitez marea țară patrie a constructorilor comunismului, de unde m-am întors parcă mai matur așt ca artist cît și ca călător.

Ajizul ultimului turneu creeat de dintr-o scenă și sala.

Publicul sovietic e obișnuit să vizioneze spectacole de înalt nivel artistic date de cîntărești sovietici și de numeroși cîntărești de peste hotare. Uniunea Sovietică este des vizitată de ansambluri de operă din diverse țări, ceea ce face că și exigența publicului să crească mereu.

O împrejurare care mi-a făcut a deosebită plăcere a fost încrederea și aprecierea de care se bucură cîntăreștii noștri în U.R.S.S. Astfel, persoane competente mi-au afirmat că programarea cîntăreșilor romîni este insistențiar cerută de publicul sovietic. Peste tot am primit salutări și complimente pentru Nicolae Herlea, Zecaida Paly, Garbis Zobiau, Maria Voșcescu și alții.

Și acum câteva cuvinte despre frumoasele lucruri și

Serghei Obrazțov la 60 de ani

O ARTĂ PLINĂ DE POEZIE ȘI UMANISM

Unii îl numesc poet, alții umorist subtil, sentimental și caustic și fiecare în parte și toți 'aolulău au dreptate. Personalitate artistică complexă, Serghei Vladimirovici Obrazțov conferă spectacolului de păpuși caracteristici de înaltă artă, ridicînd însuși genul în stîm și aprecierea oamenilor de cultură și îndeeșebi a unui numeros public.

Numele lui Serghei Vladimirovici Obrazțov — artist al poporului al U.R.S.S. — este strîns legat de activitatea și dezvoltarea Teatrului Central de Păpuși din Moscova, al cărui animator este de la începuturi. Douăsprezece milioane de spectatori — copii și adulți — au consacrat meritul talentatului colectiv de artiști care prezintă zilnic spectacole cu păpuși în mica sală din piața Maiakovski din Moscova. „Lampa lui Aladin”, „Mawgli”, „Concert neobișnuit” și altele numără sute și mii de spectacole.

— La Obrazțov ați fost? este întrebarea frecventă a moscovitilor atunci cînd te vorbești emoționat despre capitala sovietică, despre minunatele ei teatre, muzee, edificii de artă și cultură... și în iureșul entuziasmului (ori poate îndemnat de prejudecata că nu ai părea „matur”) uii să pomenești de Teatrul de Păpuși printr-o obiectivă admirație a tale.

Spectacolele create de regizorul Serghei Obrazțov, cărțile sale „Actorul și păpușa” și „Profesiunea mea” sînt contribuții importante la estetica genului păpușăresc, afirmă capacitatea de influențare etică și estetică a acestuia și au determinat în bună măsură renașterea teatrului de păpuși european.

Exemplul, experiența sa au avut un cuvînt important și în infiriparea și orientarea teatrului de păpuși profesionist românesc. Turneele Teatrului Central de Păpuși din Moscova în 1957 și 1958 în țara noastră au avut meritul de a trezi admirația unui mare număr de spectatori pentru măiestria păpușii. Aplauzele și presa au consemnat în cuvinte elogioase succesele sale: „Păpușăria lui Obrazțov este un lirism și o satiră”, a scris maestrul Tudor Arghezi. Iar Geo Bogza a exclamat: „Surprinzătoare poezie în spectacolele lui Obrazțov... un umor optimist și în același timp fin... și mai ales omenie, multă omenie... care face din arta sa un mesaj umanist al epocii noastre...”

Prieten exigent, Serghei Vladimirovici nu-și prețuiește aprecierile pentru tînărul teatru de păpuși din țara noastră, căutînd a-l cunoaște și înțelege în ceea ce are propriu, în ceea ce-i dă personalitate. „Teatre de păpuși există într-un mare număr de țări din România. Și trebuie să spun că sînt teatre bune... au regizori, actori, scenografi și compozitori buni. Aceste teatre... realizează un lucru uriaș și extrem de folositor”, a scris S. V. Obrazțov în revista sovietică „Teatr” (Nr. 3/1959). Referindu-se la spectacolul „Umor pe sfori” al teatrului „Tîndărică” artistul arăta: „Scenetele jucate de Tîndărică erau vesele, cu text spiritual, foarte actuale... Un loc deosebit prin forma sa finită, prin metoda sa ironică și prin tema sa lirică îl ocupă numărul intitulat „Barometrul”. Unul din ultimele numere create în acest spectacol este minunata parodie „Boogie-Woogie”, prezentată de trei păpuși umitoare. E o satiră aspră și ascuțită. Totul este supus temei”.

Serghei Vladimirovici, al cărui „Recital” îl iubesc și îl admir îndeeșebi, numărîndu-l printre pietrele prețioase ale artei păpușăriei, a cucerit împreună cu colectivul pe care-l conduce, aplauzele, admirația și prețuirea a sute de mii de spectatori de pe toate meridianele. Și aceasta, pentru că e un artist sensibil și viguros, credincios convîngerilor pe care le-a formulat în cuvîntul său către cititor din cartea „Profesiunea mea”: „Pentru mine, păpușile n-au fost niciodată un scop în sine. Dacă pe firavii umeri ai păpușilor nu s-ar putea pune sarcina de onoare, datoria de a fi cu adevărat de folos oamenilor, așa cum se cere și „marți arte”, atunci aș renunța să mai scriu despre păpuși sau să mă dedic acestei arte, căci ea n-ar mai fi decît o simplă distracție pentru copii sau o încercare a esteților de a se arăta originali”.

Cei ce îl cunosc pe Serghei Vladimirovici nu se pot sustrage farmecului său personal. Om de vastă cultură, cald, expansiv, capabil să se emoționeze pînă la umezirea pleoapei sau să riposteze cu vehemență, polemizînd cu vervă — să recunoaștem — chiar cu plăcere, el polarizează atenția celor din jurul său. Dotat cu mult spirit de observație, (disimulat de aparența unui om distrat) deducînd, printr-un sistem de asociații foarte personal, din detalii esențiale, este totdeauna alături de ceea ce este înaintat.

Cuvintele sale înflăcărate la conferința păpușăriei de la Roma (în mijlocul cărora a sărbătorit de curînd cea de a 60-a aniversare): „Copiii pe care noi îi educăm azi în sălile noastre de spectacol, vor fi peste 15—20 de ani stăpîni pămîntului în locul nostru. De noi depinde ca ei să facă viața pe pămînt fericită, că oamenii să trăiască în prietenie, ca să dispară exploatarea, asuprirea, discriminările rasiale și barbariile războiului” au rîsunat ca un patetic apel și au emoționat profund pe toți participanții, dînd totodată momentului gravitatea răspunderii fiecărui individ în fața oamenilor.

Sînt cuvintele unui om generos, fiu al unui popor al cărui program de viață este inspirat de cel mai înalt umanism.

Margareta Niculescu

Director al teatrului „Tîndărică” — București

„O soprană senzațională”

Galina Vișnevskaja în S. U. A.

Cunoscută scliștă a Teatrului Bolșoi, Galina Vișnevskaja s-a întors recent dintr-un turneu în S.U.A.

A fost cel de-al doilea turneu al tînerei soprane sovietice în Statele Unite — primul a avut loc anul trecut, cînd Vișnevskaja a bîncîșertat împreună cu orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice. De astă dată, Galina Vișnevskaja a interpretat rolul principal în „Aida” pe scena teatrului „Metropolitan Opera”.

După cum se știe, „Metropolitan Opera”, cel mai mare și aproape singurul teatru de operă permanent din S.U.A. nu are o trupă proprie. Călăriați ai teatrului sînt numai membrii corului și orchestrei. Toți primii-soliști, „stelele”, sînt invitate de fiecare dată din diverse țări.

Se poate spune, că distribuția „Aidei” a fost internațională: rolul titular a fost deținut de soprana sovietică; Amonis a fost interpretată de cîntăreața americană Mignon Dan, Radames — de tenorul canadian John Veekers, Amonasso — de italianul Anselmo Golzani; Orchestra a fost dirijată de Nino Verci (Italia).

Primul spectacol al Galinei Vișnevskaja a avut loc la 6 noiembrie și s-a bucurat de un succes cîștos. Conform calculilor ziarelor new-yorkeze, după ultimul act cortina s-a ridicat de douăzeci de ori — un adevărat record în materie. Și lucrul a fost cu așt mai neobișnuit cu cît în sală predomina publicul rece al „abonaților”, al celor care asistă la toate spectacolele, așa cumul public al „ca-

dillacurilor”, denumire care-i indică pe proprietarii celor mai scumpe automobile.

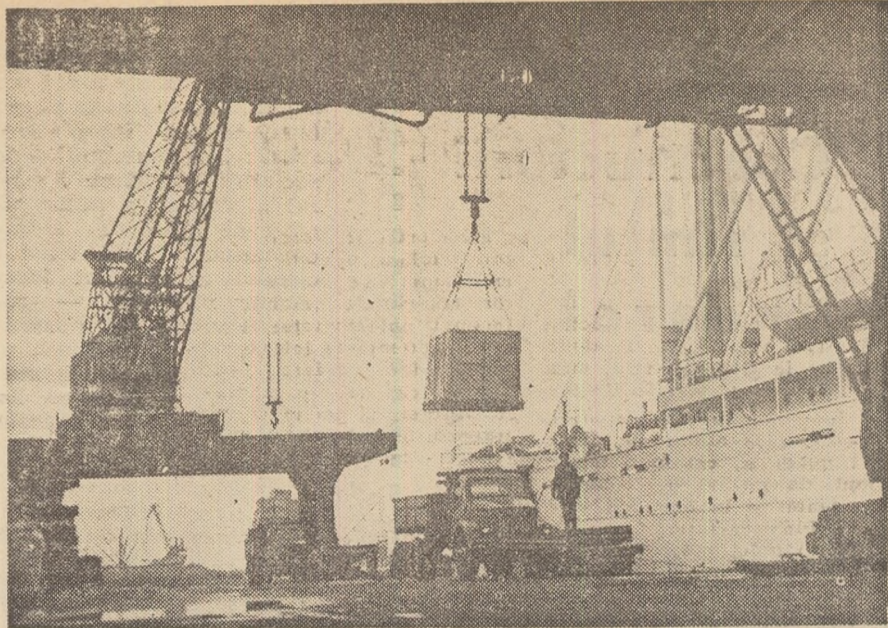
Criticul Louis Biancolli a scris în ziarul „New York World Telegram and Sun”: „Debutul Galinei Vișnevskaja la Metropolitan Opera” s-a transformat într-un triumf. Ea a cîntat întreaga partitură în italianește și a cucerit publicul prin vocea-i de înaltă clasă și interpretarea dramatică a rolului Aidei.

Ziarul „Christian Science-Monitor” a publicat un articol sub titlul: „Soprana sovietică a adus publicul pînă la extaz”. Iar ziarul „Washington Post” a remarcat: „Interpretarea Galinei Vișnevskaja a fost întâmpinată cu ovății. Ea se va rămîne pentru multă vreme în amintire”. În revista „Musical America” criticul Robert Sabin, în articolul „Triumful Galinei Vișnevskaja — Aida” a observat: „Excelenta voce a sopranei ruse Vișnevskaja a electrizat publicul de la Metropolitan Opera”. Interpretarea ei este o interpretare de mîestru. Piano-ul și pianissimo-urile sînt excepționale la Vișnevskaja, iar acutela ei sînt divine”.

Pe lingă cele cinci apariții în spectacolele de operă, Galina Pavlovna a dat unsprezece concerte în diferite orașe din S.U.A și Canada.

G. P. Vișnevskaja este prima cîntăreață sovietică care s-a produs pe scena lui „Metropolitan Opera”. Triumful că care s-a soldat cu turneul ei a determinat conducerea teatrului să-i solicite un nou turneu. Acum „Metropolitan Opera” se pregătește să pună în scenă „Evgheii Oneghin”, în care G. P. Vișnevskaja va interpreta rolul Tatiane. Partitura lui Lenski va fi cîntată de tenorul suedez Nicolai Gheda, iar Oneghin va fi cunoscutul bariton Georges London.

Nu încapă îndoială, transporturile vor juca un rol important în crearea bazei tehnice-materiale a comunismului. Într-adevăr, așa cum prevede Programul P.C.U.S.: „Dezvoltarea economiei naționale va impune dezvoltarea în ritm accelerat a tuturor tipurilor de transporturi. Principalele sarcini în domeniul transporturilor sînt: extinderea construcției de drumuri și de mijloace de transport și satisfacerea deplină a nevoilor economiei naționale și ale populației în ce privește toate tipurile de transporturi; reutilizarea tehnică continuă a transportului feroviar și a celorlalte tipuri de transport; sporirea considerabilă a vitezelor de circulație pe căile ferate, maritime și fluviale; dezvoltarea coordonată a tuturor tipurilor de transport ca părți componente ale rețelei unice de transport. Va crește ponderea transportului prin conducte”.

Vedere asupra portului comercial Leningrad.

Dezvoltarea economiei și mijloacele de transport

Calculule riguroase și anticipații cutezătoare

Viteza + capacitatea de încărcare

Viteza va îngădui scurtarea distanțelor, va apropia într-un anumit sens centrele economice. Desigur, s-a și realizat mult pe acest tărîm. A fost făcut un mare efort de electrificare a căilor ferate (circa 2100 de kilometri pe an, mai mult decît în toate celelalte țări ale lumii luate la un loc). Din 1957, U.R.S.S. nu mai fabrică locomotive cu aburi. Ele au fost înlocuite cu locomotive Diesel și electrice.

Pe apele fluviilor au apărut nave rapide cu aripi subacvatice, au fost construite chiar pacheboturi și cargouri. Inseși denumirile: „Meteor”, „Racheta”, „Sputnik” vorbesc despre viteza lor, de două-trei ori mai mare decît aceea a navelor obișnuite.

În transporturile pe mare, viteza va spori cu mai bine de 40%; capa-

ritate de încărcare mijlocie va fi multiplicată de 2,5 sau 3 ori. Dezvoltarea schimburilor atît pe plan național cit și internațional va cere sporirea de circa 8 ori a tonajului navelor maritime.

ritate de încărcare mijlocie va fi multiplicată de 2,5 sau 3 ori. Dezvoltarea schimburilor atît pe plan național cit și internațional va cere sporirea de circa 8 ori a tonajului navelor maritime.

Se știe că U.R.S.S. a fost prima țară care a construit o navă cu propulsie atomică în scopuri pașnice. Această navă străbate acum întinderile Oceanului Înghețat de Nord.

Îmbinarea instalațiilor atomice și a turbinelor cu gaze poate da rezultate extrem de importante. Motoarele cu propulsie atomică vor îngădui construirea de nave maritime rapide și cu o mare capacitate de încărcare. Avioanele moderne cu reacție, care depășesc viteza de 1000 de kilometri pe oră, înlătură definitiv avioanele cu elice, relativ încete. În viitor ele vor zbura cu viteze mai mari decît aceea a sunetului.

O rețea unificată de transporturi

Crearea unei rețele unificate de transporturi va face posibilă o utilizare mai eficientă a mijloacelor de transport. Căile ferate, șoselele, cursu-

loare stabilită dinainte, corpul mașinii se înalță și rămîne suspendat iar forța reacției împinge mașina înainte.

Încercările făcute cu modele experimentale de automobile zburătoare au arătat că o presiune de 50—70 kg aer pe metru pătrat este absolut suficientă pentru a menține suspendat un vehicul echivalent în greutate cu turismul „Volga” conceput pentru a transporta 5 pasageri.

Studentul sovietic Ghenadi Turkin a pus la punct mai multe proiecte de vehicule zburătoare iar modelele lor experimentale încercate în laborator au fost foarte apreciate. Într-un viitor apropiat aceste mașini vor zbura deasupra ogoarelor, mlaștinilor, fluviilor, riurilor, lacurilor și golfurilor cu o viteză de 250—300 de kilometri pe oră. De altfel, principiul pernei de aer va fi aplicat pe scară largă și în transporturile pe apă. De pe acum există posibilitatea de a se construi nave care, cu o anumită încărcătură și o viteză determinată, nu vor avea să se teamă de nici un fel de piedică întîlnită la suprafața apei. O vedetă de acest tip a fost construită acum cîțiva ani de inginerul sovietic Levkov și a dat rezultate bune.

Expresurile monorai

Căile ferate ale viitorului nu vor avea, probabil, decît o singură șină, susținută de piloni cu o înălțime de 10—15 metri. Încît nu va mai fi nevoie de lucrări de întreținere, de terasament, de poduri, viaducte etc.

Trenurile suspendate se vor deplasa pe această șină cu o viteză de 300—500 de kilometri pe oră. Centrul lor de gravitate va fi situat foarte jos, ceea ce le va da o mare stabilitate și o supleță remarcabilă.

Au și fost elaborate proiecte de traseuri monorai iar construcția lor va începe, probabil, foarte curînd.

Vehicule fără roți

Dar vor apare și mașini bazate pe un principiu de funcționare absolut nou. E vorba de niște vehicule cu reacție utilizînd perne de aer. Principiul deplasării unui vehicul pe o pernă de aer poate fi rezumat cam așa: un compresor cu acțiune continuă împinge aerul sub vehiculul care aduce cu o farfurie răsturnată. Cînd presiunea aerului atinge o va-

loare stabilită dinainte, corpul mașinii se înalță și rămîne suspendat iar forța reacției împinge mașina înainte.

Încercările făcute cu modele experimentale de automobile zburătoare au arătat că o presiune de 50—70 kg aer pe metru pătrat este absolut suficientă pentru a menține suspendat un vehicul echivalent în greutate cu turismul „Volga” conceput pentru a transporta 5 pasageri.

Studentul sovietic Ghenadi Turkin a pus la punct mai multe proiecte de vehicule zburătoare iar modelele lor experimentale încercate în laborator au fost foarte apreciate. Într-un viitor apropiat aceste mașini vor zbura deasupra ogoarelor, mlaștinilor, fluviilor, riurilor, lacurilor și golfurilor cu o viteză de 250—300 de kilometri pe oră. De altfel, principiul pernei de aer va fi aplicat pe scară largă și în transporturile pe apă. De pe acum există posibilitatea de a se construi nave care, cu o anumită încărcătură și o viteză determinată, nu vor avea să se teamă de nici un fel de piedică întîlnită la suprafața apei. O vedetă de acest tip a fost construită acum cîțiva ani de inginerul sovietic Levkov și a dat rezultate bune.

Au și fost puse la punct proiecte pentru vase de acest fel, care se vor deplasa cu o viteză orară de 180—200 km. Pasagerii unor asemenea nave nu vor mai cunoaște tangajul și ruliul. Navele construite pe principiul pernei de aer se vor putea deplasa cu aceeași ușurință deasupra apei, banchizelor de gheață sau chiar deasupra pămîntului. Ele vor putea transporta așa dar mărfurile pînă la uzina sau orașul de destinație, chiar dacă acesta se vor afla la oarecare depărtare de țarm.

Avionul cu decolare verticală

Așa cum am arătat mai înainte, avioanele supersonice vor fi folosite de aviația civilă pe distanțe lungi; pentru distanțele scurte vor fi folosite aparate decolînd vertical care nu vor necesita nici aerodromuri, nici terenuri de aterizare special amenajate. Ele își vor putea descărca încărcătura pe acoperișurile unor mari clădiri sau în curți.

Pînă acum, încercările făcute de a crea un automobil zburător s-au mărginit la aplicarea principiilor de zbor

ale avionului și elicopterului. Dar în ultimii ani, mulțumită apariției noilor instalații de propulsie numite „instalații cu ventilatoare”, savanții și inginerii au reușit să creeze aparate zburînd vertical cu forma și dimensiunile unui automobil.

Studiul caracteristicilor elicei de avion a dus la descoperiri interesante. Dacă o elice de avion obișnuit este plasată într-un tub cu mare diametru, numit canal tubular, forța de tracțiune dezvoltată de această elice este mai mare decît aceea a unei elice de aceeași dimensiuni dar învîrtindu-se în aer liber.

Automobilul zburător cu propulsie prin ventilator se bazează pe o concepție destul de simplă: șasiul rigid și caroseria sînt legate prin două canale tubulare în care se învîrtesc elice de avion obișnuite. Roțile care servesc la deplasarea vehiculului pe pămînt sînt fixate în partea dîndărăt a caroseriei. E foarte posibil ca cu timpul constructorii de automobile zburătoare să poată adapta aceste mașini la principiul pernei de aer și în felul acesta să poată suprima roțile. După ce a decolat ca un elicopter, automobilul zburător zboară orizontal, transportă pasageri și mărfuri la destinație și aterizează din nou vertical.

Se înțelege, automobilul zburător, ale cărui forme aerodinamice sînt încă departe de a fi atins perfecțiunea, nu se va deplasa atît de repede ca avioanele moderne. Lucru care ar fi dealtfel și inutil. Marea mobilitate a acestei mașini, care pe deasupra nu are nevoie nici de terenuri de aterizare speciale, o va face oricum de neînlocuit în multe ramuri ale economiei.

Dar și transporturile urbane vor fi în bună parte transformate. Cele mai multe din orașele noastre au crescut mult și continuă să se dezvolte. Transportul rapid al pasagerilor se lovește prin urmare de tot mai multe dificultăți. De aceea în multe orașe vom vedea apărînd, alături de metrou, căi ferate monorai care îngăduie ca circulația să se desfășoare cu mare viteză.

Monorai va fi și tramvaiul aflat actualmente în studiu la Academia de servicii comunale a Federației Ruse. De asemenea, vom putea vedea circulînd pe străzile orașelor automobile fără zgomot, funcționînd pe bază de combustibil chimic. Și poate că nu-i exclus să vedem și automobile alimentate cu curent de înaltă frecvență, fără contact, venit de la un cablu subteran așezat sub caldarîm.

Îată cum vor arăta, în linii mari, transporturile urbane.

Vasili Zvonkov

Membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

Constructorii și simțul onoarei

Buletinul de garanție este o verigă nouă, care s-a adăugat de curând în U.R.S.S. la minunatul și practic nesfârșitul lanț al inițiativelor populare.

Pe coperta acestui act original este desenat un bloc masiv iar pe planul doi sînt conturate alte câteva, peste care se înalță silueta a două macarale. Căci buletinul de garanție este un angajament solemn al constructorilor de locuințe din Moscova. O garanție că toate blocurile predate de ei locatarilor sînt lucrate bine, solid, perfect finisate.

Cum s-a născut ideea buletinului de garanție?

Cînd a început să se răspîndească în țară mișcarea patriotică „Sovietic înseamnă excelent!” — admirabilă mărturie de patriotism și conștiință socialistă — citeva brigăzi de construcție din Moscova, distinsă cu înaltul titlu de brigăzi de muncă comunistă, au ajuns la concluzia că nu pot rămîne în afara ei. De ce aș dăcă — și-au spus constructorii moscoviți — ceasurile, frigiderele, aparatele de radio și de fotografiat, televizorele ș.a. sînt însoțite de o marcă de garanție, și blocurile uriașe care costă multe milioane de ruble și care înseamnă sute de mii de cămine, de cămine, de fericiți oameni — nu? Și au hotărît așa: odată cu cheia de la apartament să înmîneze locatarilor și un buletin — angajament de garanție.

Această idee a devenit îndată un subiect de pasionantă dezbatere în adunările generale ale brigăzilor de muncă comunistă conduse de V. Zatvorniĭki, V. Prokopenko, T. Svirnov și alții. În concluzia dezbaterilor ei au adresat constructorilor de locuințe această patetică chemare pe care o reproducem în întregime pentru tehniciena ei poetică, pentru înălțimea ei etică, umană și profesională:

„Conștiința răspunde și a datoriei față de contemporanii noștri și de generațiile viitoare, care vor trăi în comunism, ne-a determinat să pornim întrecerea pentru îmbunătățirea calității construcțiilor și să ne propunem sarcina de a da moscoviților numai locuințe excelente.

Ne angajăm să lucrăm de acum înainte în așa fel încît să lichidăm definitiv defectele de construcție, nefinisarea și ca toate operațiile să fie executate cu cea mai mare atenție.

Pentru a spori simțul de răspundere al fiecărui muncitor care ia parte la construcția noilor clădiri și a asigura o înaltă calitate a caselor de locuit din Moscova, am hotărît ca de acum înainte după terminarea construcției fiecărei case să înmînăm locatarilor odată cu cheia de la apartament și un buletin de garanție. Și dacă în cursul unui an în vreuna din locuințe se va semnala vreodată defecțiune, brigada care se face vinovată de ea — fie că e vorba de montori, electricieni sau finisori — o va înălțura urgent și gratuit.”

Brigăzile au hotărît să dea garanții pentru toate lucrările executate de ele. Dar înțelegînd că nivelul calitativ al construcției depinde în mare măsură și de calitatea materialelor, a pieselor pe care le pune la dispoziție industria de construcție, inițiatorii buletinului de garanție s-au adresat și colectivelor întreprinderilor respective cerîndu-le să sprijine noua mișcare, să aprovizioneze brigăzile cu produse numai de bună calitate — pentru care să garanteze la rîndul lor.

În buletinul angajament care rămîne la locatar sînt trecute toate lucrările care au fost executate de brigada în apartamentul respectiv și pentru care poate fi trasă la răspundere în decurs de un an. Dar în afară de aceasta, direcția de construcții din care face parte brigada, odată cu darea în folosință a imobilului, dă și un buletin de garanție pentru întregul bloc.

O adevărat reacție în lanț...

Într-un număr recent al revistei „Stroitelstvo i arhitektura Moskvi” (Construcția și arhitectura Moscovei), V. Zatvorniĭki, unul dintre autorii buletinului de garanție, prezintă la un înalt nivel profesional experiența brigăzii sale. El ține să adauge, cu o mîndrie pe care nici nu încearcă să o ascundă, că după introducerea în practică a noii inițiative s-au schimbat multe în brigăzile care au pornit-o. A crescut simțul de răspundere al fiecărui muncitor în parte și al colectivului în ansamblul lui. Totodată, au sporit și exigențele față de materialele de construcție permise. El citează cazuri cînd membrii brigăzii lui complexe — dulgheri, zidari, electricieni — au respins materialele necorespunzătoare. Au putut face asta în numele răspunderii față de viitorii locatari, deocamdată necunoscuți.

Ce idee frumoasă, plină de noblețe, acest buletin de garanție!

El este încă o dovadă că pentru constructorii comunismului noțiunea de fericire a oamenilor muncii, răspunderea activă pentru această fericire au devenit cea mai înaltă normă etică.

Iulia Scutaru

Răspunzînd studentei Evghenia Savcenko din Krasnogorodka, regiunea Doneț, care întrebă într-o scrisoare: „Ce înseamnă omul societății comuniste”, ziarul „Izvestia” a inițiat un ciclu de „Discuții despre comunism”. Prima temă a ciclului a dezbătut ideea „Omul viitorului — așa cum îl vedem” și a reunit, printre alte contribuții, pe aceea a cunoscutei scriitoare Vera Panova. Reproducem mai jos articolul ei.

Dragă tovarășă Savcenko! Am citit scrisoarea dumată și am simțit nevoia să-ți răspund.

Să nu crezi că m-am apucat să-ți scriu cu superficialitate, incredințată că am să dau răspunsuri exhaustive la toate întrebările pe care le pui. Lumea interioară a omului este și ea un cosmos și ascunde posibilități cu adevărat cosmice. Cine poate ști ce descoperiri mărețe va face omul în el însuși cînd își va fi creat condițiile perfecționate de viață pe care i le va îngădui comunismul?

Viața în societatea comunistă ne apare atît de inspirată, atît de eliberată de orice zbugium, de orice nenorocire, atît de prielnică pentru înflorirea FIECĂREI personalități umane încît pur și simplu vor deveni imposibile fenomene ca necinstea, răutatea, lăcomia.

Repet: nu mă apuc să zugrăvesc în toată plinătatea lui chipul omului societății comuniste. Nu pot eu — om al zilelor noastre — să stabilesc astfel de etaloane. Generațiile care vor trăi în comunism vor forma o nouă ființă omenească. Noi știm că va fi o ființă minunată atît sub raport moral cît și fizic, că toate talentele ei vor fi valorificate și puse în slujba societății — și faptul acesta va fi un izvor de bucurie pentru ea și pentru întreaga colectivitate. În definitiv de asta și construim comunismul — această culme a țelurilor noastre, această torță vie care a luminat lungul și greul drum al omenirii.

Dar în același timp eu, de pildă, refuz categoric să cred că omul comunist va fi așa cum îl înfățișează romanele utopice.

În aceste romane omul viitorului e și deștept și cult, și inițiat în secretele artei (cîntă la un instrument, pictează, sculptează etc. — foarte bine) dar cu toate acestea teribil de monoton și de plicticos. Poartă numai discuții serioase, n-auzi din parte-i o glumă, nu rîde și trăiește ca un sfînt în solemnă contemplare a perfecțiunii sale.

Nu! În rîntul capului nu pot să cred că atunci cînd omenirea își va orîndui în sfîrșit o viață pașnică și confortabilă vor dispărea, chipurile, de pe fața pămîntului veselie, gluma întepătoare, zicala bine plasată, risul pînă la lacrimi. Dacă chiar și în cele mai grele epoci ale ei omenirea — draga, înțeleapta, minunată omenire! — n-a încetat să cînte, să danseze, să născocoască tot felul de povestiri hazlii, de ce ar face-o în comunism? Dimpotrivă, sînt incredințată că omul va fi de mii de ori mai vesel, pentru că va avea pentru asta și timp liber și dispoziție sufletească. Risul a fost întotdeauna și va rămîne unul din primele indicii ale sănătății sufletești. Să răsune deci, să tot răsune pe pămîntul reînnoit, înfloritor!

Cred că și pe cele mai înalte culmi ale culturii comuniste, perfecționată într-o măsură pe care azi nici nu ne-o putem imagina, omul va fi înflăcărat, multilateral, răscolit de sentimente puternice, îndrăzneț, năzuind mereu înainte. În asta stă forța și valoarea lui inegalabilă, asta îl face organizatorul, stăpînul mecanismului rece al Universului.

Dar aș vrea să vorbesc nu despre ceea ce va fi pe cele mai înalte trepte, ci mai aproape de noi, de anul 1980, cînd, așa cum spune Programul P.C.U.S., „ÎN U.R.S.S. VA FI CONSTRUITĂ, ÎN LINII MARI, SOCIETATEA COMUNISTĂ”.

În această societate, tov. Savcenko, va trăi nu un erou imaterial al romanelor utopice, ci eroul zilelor noastre, cetățeanul nostru, vecinul și tovarășul nostru de muncă.

V. Muhalinin, unul din cei mai buni raționalizatori ai marilor uzine „Uralmașzavod”

Să privim și să hotărîm, dar, împreună: există printre noi oameni ai viitorului comunist?

Am să încep cu cei pe care țara noastră îi numește fruntași, faruri, eroi — cu oamenii care se deosebesc prin fapte de înalt eroism în muncă. Mi-e cu neputință să-i numesc pe toți. Printre ei sînt muncitori, colhoznici, savanți, piloți, medici, învățători. Trăiesc modest și tot ce fac, fac nu pentru bani și pentru interesele lor personale, ci pentru binele celorlalți oameni, al întregii societăți.

La noi la Leningrad, dincolo de

de ucenici, apoi la o școală tehnică, a făcut parte dintr-un cerc literar.

Intr-un rînd s-a organizat o emisiune radiofonică la care au fost poftiți membrii cercului literar respectiv. Răspunzînd la întrebările care i-au fost puse, Alioșa a spus printre altele că ar merge bine cu învățătura, dar cam „șchioapătă la limba franceză.”

Acest fapt neînsemnat, răspîdit în eter, a dat naștere unui fenomen minunat. Comitetul de radio a primit 12 scrisori de la 12 profesoare de franceză din Leningrad. Toate se ofereau să-l ajute pe Alioșa Ev. bineînțeles, în mod gratuit.

Și asemenea fenomene sînt frecvente în viața noastră. Poți să mă numești sentimentală, dar profesoarele acestea, femeile acestea ocupate, obosite, cu teancuri de caiete în față, cu sedințe, cu griji casnice — trezesc în mine un sentiment puțin spus de respect: mă închin în fața lor.

Cînd îmi imaginez cum o astfel de femeie stă în camera ei după orele de lucru și corectează caietele elevilor sau își face planul pentru lecția de a doua zi, ori cîrpește ciorapii copii-

lor ei, și la un moment dat aude întîmplător la radio că undeva poate fi folositoare unui necunoscut ucenic, și lăsînd totul la o parte ia un plic și o hîrtie și se grăbește să-i ofere serviciile, cînd, repet, văd un astfel de tablou, în fața mea se ridică parca o cortină și relațiile dintre oameni, așa cum vor fi ele în viitor, mi se dezvăluie în toată frumusețea binelui, a ajutorului reciproc, a fraternității.

Spun toate acestea în legătură cu întrebarea: există printre noi „oameni ai viitorului comunist”, ce trăsături au și dacă aceste trăsături se manifestă încă de azi?...

Ți s-a întîmplat, desigur, să călătorești într-un tramvai fără taxator. Și ai observat, desigur, cum fiecare pasager introduce demonstrativ, neîntîrziat, cele trei copeici în cutia cu bilete. Și cetățeanul în vîrstă, și tinerica îmbrăcată după ultima modă, și elevul ștrengar pentru care trei copeici sînt o sumă și care, precis, altădată s-ar fi ștrecurat sub nasul taxatorului — toți se înghesuie să scoată bilet, fiindcă vor să fie curăți în fața oamenilor.

Să fii curat în fața oamenilor... Nu este oare aceasta o dorință legitimă pentru omul educat într-un colectiv de muncă? N-am văzut încă cum se încasează salariile fără cașier. Dar mi s-a spus că nimeni n-ar lua o copeică în plus.

Poate că în același fel se va face cîndva și repartitia bunurilor „după necesități”? În fața colectivului pînă și hrăpărețului îi va fi rușine de lăcomia lui și nu va lua mai mult decît îi va fi realmente necesar pentru existență.

Am dat aici cîteva exemple care par că n-au nimic deosebit. E foarte adevărat. Dar cu cît vor fi mai multe cu atît va fi mai bine. Cu atît înseamnă că sîntem mai curați, mai demni, mai umani.

VERA PANOVA:

OMUL VIITORULUI — AȘA CUM ÎL VEDEM ACUM

bariera Viborg, trăiește un muncitor, un strungar. Îl cheamă Ivan Petrovici Karișev. E un om foarte modest, foarte simpatic, trecut de prima tînerete. Ivan Petrovici n-a inventat o metodă nouă nici nu-i inițiatorul vreunei noi mișcări. E pur și simplu un maistru de mîna întâi. La uzină i se spune „Corifeul”.

De mulți ani Ivan Petrovici execută operațiile cele mai delicate și dificile. Piese ieșite din mîinile lui sînt un etalon de precizie. Cu ajutorul lor este controlată munca celorlalți.

Autoritatea și influența lui Karișev în uzină sînt uriașe. Oamenii vin la el să-i sfătuiască în probleme de familie și în probleme de muncă. Direcția îi cere părerea. Ar fi de ajuns un cuvînt și lui Ivan Petrovici i s-ar da tot ce-ar cere.

Dar Karișev nu cere nimic. Conștiința lui de muncitor nu-i îngăduie să-și folosească autoritatea, influența pentru interese personale.

Viața noastră ne oferă multe exemple de fapte bune, cu adevărat omenești. Aflăm despre ele din ziare, din jurnale cinematografice sau pur și simplu de la oameni cunoscuți și necunoscuți. Flăcăii simpli se culcă fără ezitare sub cuțitul chirurgului și lasă să li se taie bucăți de piele fiindcă știu că de ele are nevoie un copil rănit; o fată-macaragiu își riscă viața pentru a abate, în plină furtună, turnul macaralei de pe acoperișul unei case de locuit. Un trecător salvează o fetiță de sub roțile trenului și rămîne fără picioare.

S-ar putea spune că sînt fapte bune care au existat și înainte. E foarte adevărat. Au existat. Dar în societatea sovietică ele devin treptat o NORMĂ de conduită. Răsfaiți codul moral din Programul partidului. El cuprinde mărețele idei ale binelui, iubirii, nobleții, abnegației în muncă — idealuri care animă de multe secole omenii înaintați.

Cunoșc la Leningrad un tînar, Alioșa Ev. A învățat la o școală

Cinci sute de participanți și o singură temă: COMUNISMUL

Aglomerată de multiplele-i vești de politică internă și externă, o agenție de presă ar anunța discuția de care ne ocupăm prin următorul comunicat laconic: „Zilele trecute, la uzina constructoare de mașini electrice „Dinamo” din Moscova, cinci sute de tineri entuziaști au discutat concret și familiar despre viitorul lor comunist. La discuția a luat parte și un grup de scriitori, profesori universitari, savanți”.

Dar cât adevăr și câtă poezie pot fi concentrate într-un comunicat lapidar! Adeseori, desfășurând evantaiul frazelor și completând cu fantezia (cu o fantezie realistă) anunțul oficial — ne găsim în fața unor veritabile capote de roman. De fapt, însăși noțiunea de viitor deschide perspective covârșitoare și acoperă terenuri de spațiu și timp, așa zice incomensurabile, dacă socialismul științific nu și-ar impune și aici precizie-i unități de măsură.

Măreția și frumusețea confruntării concrete cu viitorul pe care socialismul și-a trecut-o în tradiție constau tocmai în caracterul lor obiectiv, lucid, adică științific. Și, din acest punct de vedere, discuția celor 500 de tineri de la uzinele „Dinamo”, este o defalcare și o adaptare la specificul lor de muncă a noului Manifest Comunist lansat, ca o rachetă, în timp, de către Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.

Și a avut această discuție un caracter aparte. Ea s-a desfășurat fără o ordine de zi dinainte fixată și fără tipicul obișnuit al discuțiilor periodice. A fost, mai degrabă, o șezătoare, în care întrebările se iscau spontane, pe parcursul discuțiilor, tot așa cum și răspunsurile cu toată temeinicia lor, erau formulate ad hoc. Tinerii întrebau simplu și firesc, tot ceea ce aveau de întrebat și apoi se așezau locului și își așteptau răspunsul. Când întrebările s-au consumat și s-a încheiat ultimul răspuns, șezătoarea a fost declarată sfârșită.

Un mare ziar sovietic a publicat un reportaj amplu al discuțiilor; ceea ce impresionează în primul rând este caracterul lor de dezbateri universitare, cu caracter filozofic. Când un participant la acest colocvium sui-generis afirmă că, astăzi, o uzină sovietică este universitatea vieții, — el nu făcea o simplă metaforă; într-o uzină se învață — e adevărat — în primul rând meserie, — dar tot aici se învață carte, se ridică nivelul profesional la linie înținerescă, se deorind arte felurite etc.

Predominantele teme ale discuției? E greu de ales, ele fiind, în egală măsură, de ordin tehnic, etic și estetic. O clarificare ideologică, cerută de un comsomolist: „In care moment a devenit dictatura proletariului element definitoriu al întregului stat sovietic?” Răspunde tovarășul Glezerman, doctor în științe economice: „aici nu e vorba de moment, de oră, de zi, ci cel mult de an, dacă nu chiar mai mult. Dictatura proletariului nu s-a dat printr-un decret. Ea a fost un proces evolutiv și s-a impus odată cu cucerirea puterii politice, iar punctul ei suprem va fi în comunism, când, la conducerea statului vor participa toți cetățenii patriei”. Ceea ce rezum eu aici, — e un concept palid și școlăresc. Analiza doctorului Glezerman merge la finețe de studiu, deloc didactică și operează cu exemple nu-

meroase. Ea a fost de altfel terenul de lansare al tuturor celorlalte întrebări. Și aici se cere o precizare. Toate punctele atinse referitoare la viitorul de aur al comunismului erau vizate de pe o puternică, betonată platformă a prezentului. Participanții la discuții arătau că proiectele lor de viitor sînt perfect posibil, datorită prezentului, adevărată cariadă de susținere. Numai într-un prezent înaintat se poate construi un astfel de viitor.

Iată și un exemplu, dat de un comsomolist din sală: când la secția 4 a uzinelor s-a preconizat plata salariilor fără casier, un mic mănunchi de „pesimiști” au pus sub semn de întrebare eficacitatea experimentului. Dar realitatea a dovedit înalta conștiință comunistă a muncitorilor dinamoviști: din imensa sumă de bani, nu lipsea nici măcar o copeică — ceea ce a determinat extinderea metodei.

Un alt exemplu a fost luat din prezenta tot mai numeroasă a brigăzilor de muncă comunistă.

Un al treilea din actele de eroism civic, ș.a.m.d. Cum viața uzinei trăia pe primul plan al șezătorii și cum comunismul presupune o vastă automatizare a proceselor de producție, interesante probleme au fost referite la evoluția paralelă a automatizării și a calificării.

Dar, pe lângă problemele profesionale, s-au vehiculat cu pasiune și minuție cele etice și ele se refereau la partea de Codice al moralei comuniste din Program. S-a precizat că familia, în comunism, va fi de o armonie unică, de-o frumusețe morală unică, bazată pe dragoste profundă și respect reciproc.

O voce din sală:
— Dar cum? Azi nu-i așa?

O altă voce:

— De foarte multe ori da, dar uneori nu. Sînt căsătorii efectuate cu viteza sputnicilor și apoi desfăcute cu aceeași viteză în comunism așa ceva nu va fi înșădit.

Toate problemele gravitau astfel în jurul conștiinței comuniste. Familia și dragostea, punctualitatea în producție, procesul milimetrilor și al secundelor, cultura, școala, conduita pe stradă. Toate rezolvate cu sobrietate și cu mult, mult bun simț. Dincolo de ironie și de critica tovarășească, nimic virulent, nimic ilicit.

Rumoare a creat și tratarea juvenală a problemei educației multilaterale, tehnice și artistice, a oamenilor comunismului.

— Ce ne vom face cei fără aptitudini artistice? De pildă cei fără ureche muzicală.

Haz.

Vladimir Nemțov, scriitor de povestiri fantasticștiințifice, a lămurit problema plecând de la axioma: nu există oameni fără aptitudini. Firește, unu nu

Pe o autobasculantă de 40 de tone.

poate picta, altul n-are voce, un al treilea dansează ca un urs. Dar fiecareia i-a imprimat natura și viața socială talentele lui, iar dezvoltarea acestor talente depinde de timpul liber. Uzinele au colective artistice de amatori. În comunism timpul liber va fi mereu mai bogat. Înaltul nivel al științei și tehnicii va scurta necontenit orarul de muncă, dînd artelor timp din îmbelșugare. Iată de ce, în comunism, un tehnician va putea deveni, în același timp, un violonist virtuoz sau un pictor dotat.

Timpul depinde de noi și noi îl vom folosi cu inteligentă.

Și alte probleme, multe, profunde, necesare. Discuția despre viitor nu poate să fie decît entuziastă, tinerească, frumoasă. Aici toate sferile de activitate omenească se întîlnesc, ca razele în centrul unei sfere de aur. Iar cînd știi că viitorul nu numai că-ți aparține dar și-l construiești după chipul și asemănarea năzuințelor tale, discuția devine suflet din sufletul tău.

Și acum, trimisul agenției de presă ar putea încheia cu această frază lirică: „Zilele trecute, viitorul de aur al omenirii și-a dat întîlnire cu 500 de tineri, în Palatul culturii de la uzina „Dinamo”. Și s-a discutat la nivel înalt”.

Al. Andrițoiu

Astă vară, cunoscînd în orașul Kutaisi din Gruzia sovietică o brigadă comunistă de la uzina de autocamioane, am avut surpriza emoționantă să aflu că membrii acestei brigăzi, condusă de meșterul Hazaradze, primind locuințe într-un bloc clădit de uzină, au hotărît că îl vor administra în toată puterea cuvîntului ei, în colectivul lor, din inițiativa lor, renunțînd pînă și la serviciile comunale, vrînd să facă astfel economii statului și asumîndu-și răspunderea întreagă a păstrării cit mai bune a casei încredințate.

Cînd fiecare om năzuiește să devină și el unul din spicile lanului, una din roțile mașinii, dar mai ales cînd conștiința lui se deprinde să dăruiască energie colectivității, fără să se gîndească la răsplățile imediate, darul lui se întoarce la el înmîit, fiindcă fiecare devine activ în fluxul general al inițiativelor, al muncii patriotice, al ajutorului dat de către fiecare întregii colectivități a poporului.

Acest anonim se pierde tocmai prin modestia dorinței de anonim, căci poporul ține minte numele tuturor celor care fac parte din el și-i clădesc prosperitatea, și le cinstește, iar faptele lor nu pierd anonime.

Am răsfoit în acest început de an ziare și reviste sovietice, pline de fructele inițiativelor de masă care tind să îmbogățească societatea sovietică, minut de minut.

Să privim întîi vîrsta fragedă a copiilor. Într-o casă din Riga un băiețuș a sunat la ușa unui apartament, rînd bătrinei locatara fierul de călcat, să-l repare. Bătrîna nu-l chemase, totuși i l-a dat și după vreo trei ore, mirată de promptitudine, a întrebă:

— Cît trebuie să plătesc?

Băiatul a roșit și i-a răspuns:

— Nimic. L-am făcut noi, așa!

Noi era pluralul pronumelui personal care denumea anonim și simplu un atelier tehnic înființat în bloc de copii locatarilor. Reparațiile, firește gratuite și calificate, au ajuns să fie atît de multe

încît zilnic unul dintre copii, pe rînd, trebuie să țină un registru de evidență.

Și acum iată o doctoriță din Moscova, Nadejda Rușalkina, căreia i s-a părut nedrept ca bătrînii pensionari să vină la policlinică pentru consultații și de aceea a organizat din inițiativa ei alt sistem: pe baza unor liste anume întocmite pentru casele din sectorul de care are grijă, doctorița vizitează pensicnarii bolnavi acasă, fără să fie chemată, în orele ei libere dar zilnic, după ce activitatea din policlinică s-a încheiat. Firește, gratuit.

La întreprinderea petroliferă din Turkmenia a luat naștere un birou de constructori, alcătuit din specialiști care-și oferă voluntar cunoștințele și pu-

O mare de inițiative

terea de muncă în orele libere, rezultatul practic fiind numeroase inovații care ușurează activitatea muncitorilor și asigură sporul de producție.

Pe lângă Uzina de teleaparatură și aparate automate din Baku a început să funcționeze cu regularitate Universitatea de tehnică nouă, unde muncitorii vor asculta prelegeri despre telemecanică, electronică, ultrasunete și despre aplicațiile industriale ale acestor discipline ale fizicii moderne. Profesorii sînt într-adevăr profesori titrați, dar aci predau fără leafă, din dorința lor personală. Mai mult, aceasta e cea de-a cincea universitate de tehnică nouă care s-a înființat, pe aceleași baze de voluntariat obșteșc, la Baku.

În secția comercială a unui Soviet orașenesc din

altă localitate a Uniunii Sovietice lucrează voluntar 80 de inspecitori.

În multe orașe sau sate sovietice, numeroși pensionari, cărora vîrsta și pensia le dau puțința unei vieți liniștite, răspund ca și vicepreședintele unui Comitet executiv raional din Moscova, F. T. Borisov:

— Am șaizeci de ani. Sănătatea, în sfîrșit, ca după război: rîni vechi. Dar nu pot sta fără treabă, chiar dacă pensia (sînt general) îmi ajunge și-mi răsașajunge.

În tînarul oraș Teinograd unde s-au strîns tineri din toate colțurile Uniunii Sovietice a fost înființat un Club al tineretului; tinerii arhitecți lucrează deocamdată proiectul clădirii, iar tinerii artiști pregătesc programele care-i vor desfăta pe eroii numeroși și anonimi ai pămînturilor destelenite.

În orașul Iaroslav s-a deschis cinematograful „Vostok-2” pentru tinerii spectatori, administrator de elevii școlii medii nr. 37, din dorința lor și în mod voluntar. Acești tineri au înființat pe lângă cinematograful și o bibliotecă, iar înainte de film dau concerte.

În orașul Angren s-a organizat chiar, din inițiativa obștească, un Institut voluntar de cercetări științifice în ramura gazeificării. Institutul și-a luat numele lui D. I. Mendeleev, iar activiștii săi voluntari sînt tineri specialiști în gazeificare dintr-o întreprindere a orașului.

O simplă răsfoire a ziarelor pe un răstimp ceva mai lung ar aduna șiruri nenumărate de nume ale oamenilor sovietici care pun în aplicare atari inițiative, imposibil de imaginat în altă societate decît societatea socialistă. În loc de concurență, într-ajutorare colectivă, în loc de egoistul singular „al meu”, pluralul mîndru și rodnic „al nostru, al tuturor”.

Să ascultăm o clipă cu urechea improspătată de aerul nou ritmul pașilor acestei armate pașnice de inițiatori: nu-i așa? răsună pașii istoriei care duc omenirea spre comunism!

Victor Kernbach

PARADOXUL TIMPULUI

La 20 septembrie 1519 flota lui Magellan a pornit în prima călătorie pe apă în jurul lumii. După cum se știe, numai o corabie a sfârșit cu bine călătoria, atingând insulele Capului Verde în iulie 1522.

Marinarii care au făcut prima vizită pe insulă s-au întors cu o veste nădăjduitoare: pe uscat era joi, în timp ce pe vas, judecând după calendar, era abia miercuri. Navigând mereu spre apus, marinarii pierduseră, prin nu se știe ce mister, o zi. Constatarea i-a preocupat pe oamenii luminați ai veacului XVI aproape în aceeași măsură în care îi preocupă pe contemporanii noștri teoria relativității.

Dar n-a trecut multă vreme și oamenii de știință au dezlegat misterul. Călătoria lui Magellan dovedea că Pământul se învârtă în jurul axei sale cu o rotație completă în 24 de ore.

Astăzi, oamenii de știință sînt preocupați de discuțiile în legătură cu împrejurarea că din teoria relativității decurge, în principiu, posibilitatea de a construi o mașină a timpului pentru călătoriile în viitor; că această mașină va fi concepută ca o rachetă cosmică zburind cu o viteză apropiată de viteza luminii; că după o călătorie cu această rachetă cosmonautul, rămînînd tînăr, îl va vedea pe cei de o vîrstă cu el foarte îmbătrîniți și se va pomeni, cu alte cuvinte, în viitor.

Din momentul cînd Albert Einstein a creat teoria relativității a trecut mai bine de o jumătate de veac. În acest răstimp teoria lui a devenit piatra unghiulară a fizicii moderne.

Din teoria relativității rezultă că timpul nu se scurge la fel pe Pămînt și pe racheta cosmică, adică mersul ceasornicului și desfășurarea proceselor biologice vor avea loc pe rachete mai lent decît pe Pămînt. Durata intervalului de timp pentru două evenimente oarecari, măsurate cu ceasornice „terestre” și „de rachetă” poate fi exprimată printr-o formulă simplă. Raportul lor depinde de raportul dintre pătratul vitezei rachetei față de Pămînt și pătratul vitezei luminii. (Amintim că viteza luminii este egală cu 300.000 km pe secundă).

Corelația aceasta nu apare încă prea limpede în actualele zboruri cosmice din cauză că viteza rachetelor este deocamdată mică în comparație cu viteza luminii și diferența de timp dintre două evenimente oarecari petrecute pe rachetă și pe Pămînt este infimă, încît poate și trebuie să fie nesocotită.

Cu totul altfel s-ar prezenta lucrurile dacă ar fi posibilă construirea unei rachete care să zboare cu o viteză apropiată de aceea a luminii, de pildă cu viteza de 240.000 de kilometri pe secundă. Cu o asemenea rachetă s-ar putea face o călătorie spre Sirius și înapoi.

Sirius se află la o depărtare atît de mare de noi încît lumina are nevoie de șase ani pentru a o străbate. (Pentru comparație amintim că lumina Soarelui ajunge pînă la noi în numai opt minute). E deci ușor de calculat timpul în care o rachetă, zburînd cu viteza de 240.000 km pe secundă, ar parcurge distanța Pămînt-Sirius în ambele sensuri. Conform ceasornicelor „terestre” ar fi nevoie de 15 ani pentru o asemenea călătorie.

Dacă am calcula acum timpul necesar pentru parcurgerea acestei distanțe de către un cosmonaut (după ceasornicul lui) am constata că este egal cu 9 ani. Deci cosmonautul ar reveni pe Pămînt „întinerit” cu $15 - 9 = 6$ ani. Cu alte cuvinte, această rachetă ar permite cosmonautului ca în 9 ani de „călătorie în timp” să ajungă într-un viitor de care îl despart 6 ani. E limpede că sporind viteza rachetei am putea efectua călătoria într-un viitor din ce în ce mai îndepărtat.

Care sînt însă perspectivele tehnice pentru construirea unei mașini a timpului?

După o analiză mai detaliată ele par extrem de reduse. Într-adevăr, energia unei rachete în mișcare cu o viteză de 240.000 de kilometri pe secundă și cu greutatea foarte modestă de o tonă este de aproximativ 215.000.000.000 kWh. O asemenea cantitate de energie este obținută pe tot globul pămîntesc în câteva luni.

Mai mult, e nevoie să ținem seama de faptul că racheta trebuie lansată la începutul călătoriei și frînată la sfîrșitul acesteia, pentru a i se asigura o aterizare fără primejdii. Dacă s-ar folosi motoarele rachetelor de astăzi, ar fi necesară o cantitate de energie absolut fantastică. Dar chiar dacă am reuși să construim un motor de rachetă care să elimine produsele arderei cu cea mai mare viteză posibilă — viteza luminii, și atunci ar fi necesară o energie de circa

200 de ori mai mare decît cea indicată mai sus. Vedem dar că o călătorie în viitor necesită, în cel mai bun caz, o cantitate de energie egală cu aceea produsă în câteva decenii pe toată suprafața globului terestru.

Se poate însă trage de aici concluzia că nu avem posibilitatea verificării, pe cale experimentală, a încetinirii scurgerii timpului în rachetele zburînd cu viteze apropiate de aceea a luminii? Fără îndoială că nu! Este adevărat că nu avem încă posibilitatea de a trimite un om în Cosmos cu o rachetă care ar zbură cu viteza luminii, dar putem verifica formulele teoriei relativității pe particulele elementare care intră în componența razelor cosmice. Unele dintre ele zboară cu o viteză apropiată de viteza luminii.

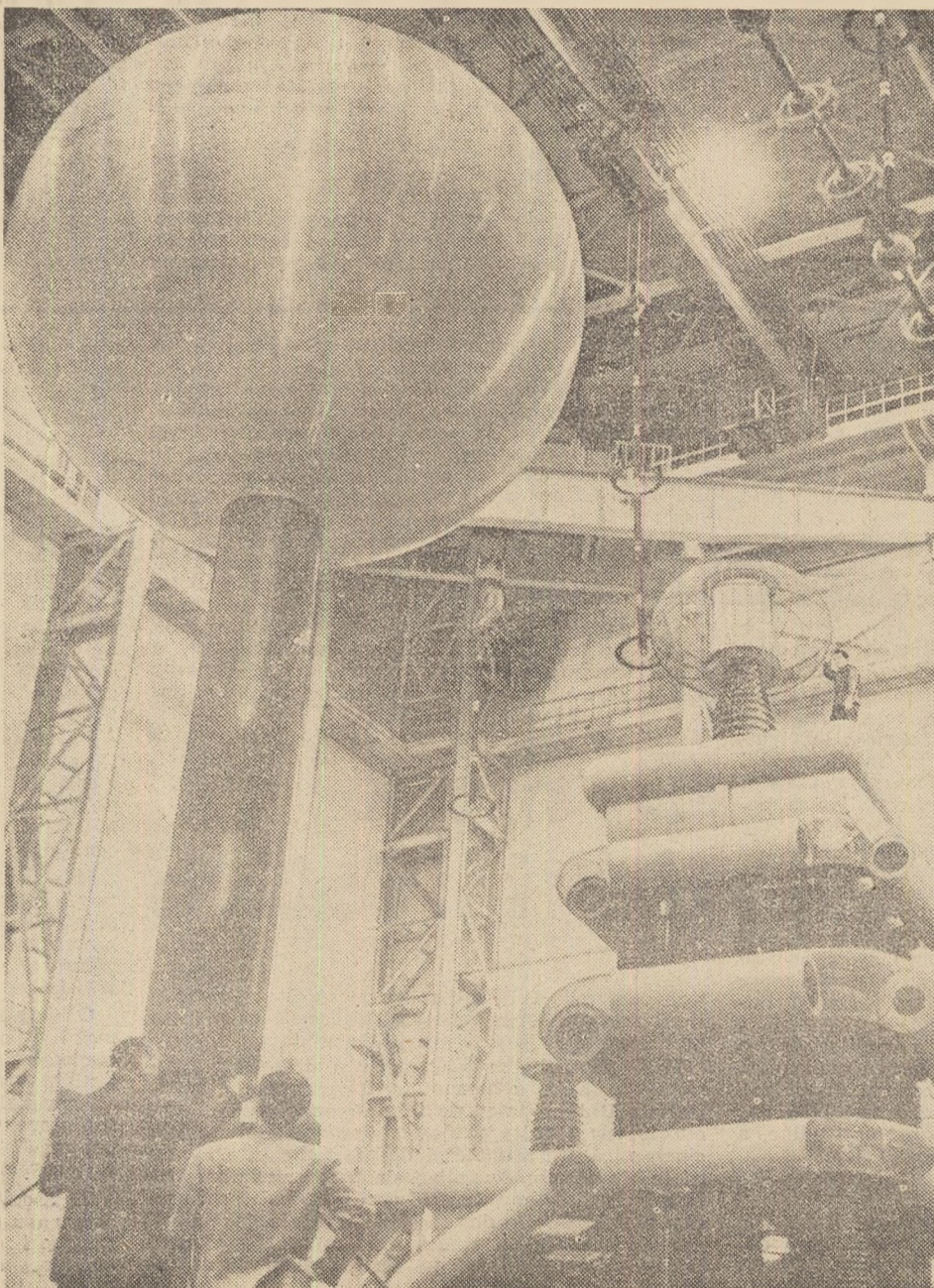
Razele cosmice care vin pe Pămînt din Univers dau naștere în atmosfera terestră la renumerate fenomene secundare complexe, în cursul cărora apar diferite particule secundare. În speță, la înălțimi mici, razele cosmice se compun, mai ales, din așa numiții mezonii-mi.

Mezonii-mi nu sînt stabili, ei pot să se descompună în alte particule. Să numim, convențional timpul mediu de descompunere a particulei instabile, timpul în care jumătate din fasciculul de particule reușește să se descompună. Stabilind timpul de descompunere pentru mezonii-mi rapizi, care au viteze comparabile cu viteza luminii, putem folosi formula cunoscută, care ține seamă de schimbarea mersului ceasornicelor. Numai că aici vom căuta raportul dintre timpul mediu de descompunere, măsurat după ceasornicul legat de mezon și timpul mediu de descompunere măsurat după ceasornicul legat de laborator...

În felul acesta este pe deplin confirmată una din tezele fundamentale ale teoriei relativității în legătură cu relativitatea perioadelor de timp dintre două evenimente, precum și posibilitatea de a construi, în principiu, mașina timpului pentru călătoria în viitor.

**Acad. A. Landau
și I. Rumer,**

Doctor în științe fizico-matematice

Transformator experimental de înaltă tensiune, de 2.250 kilovolți, la Institutul electrotehnic „V. I. Lenin”

gîndire științifică contemporană

O NOUA IPOTEZĂ EVOLUȚIA UN

Nu de mult, B. M. Pontecorvo, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S și profesorul I. A. S. Rodinski au emis o nouă ipoteză despre evoluția Universului.

Publicăm mai jos articolul ziaristei I. Radunskiaia în legătură cu comunicarea celor doi savanți sovietici.

Totalitatea substanțelor existente pe Pămînt și toate corpurile cerești cunoscute se compun din protoni, neutroni și electroni... Pînă în ultimul timp se credea în mod unanim că așa a fost totdeauna.

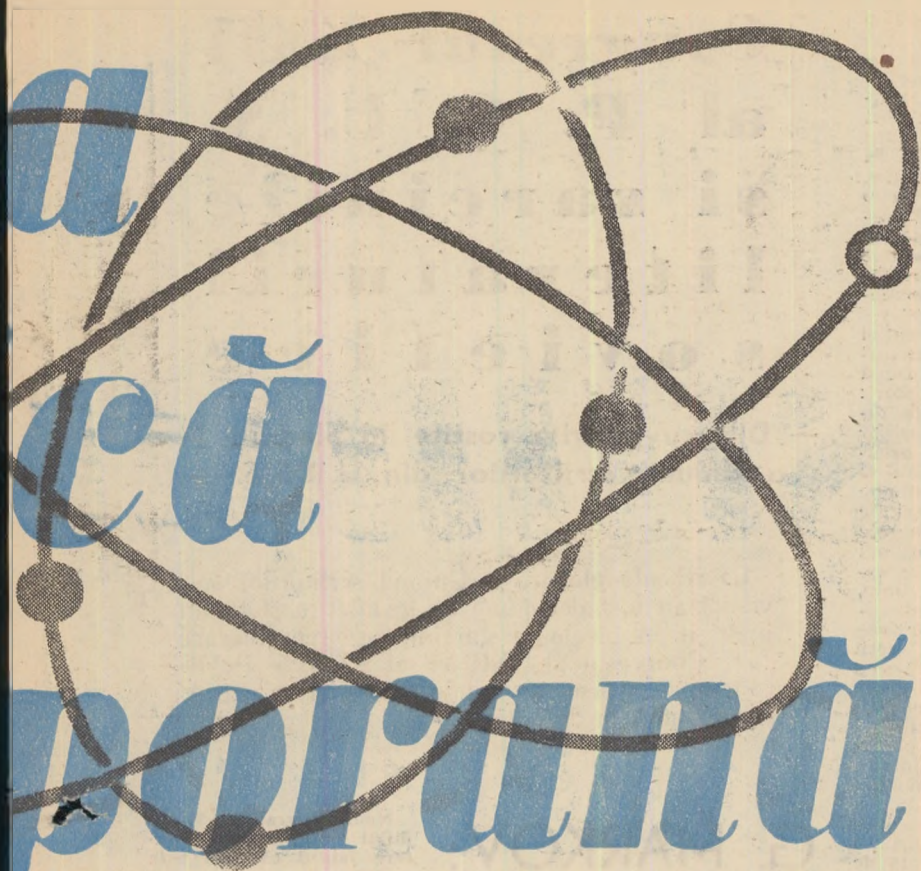
Bruno Pontecorvo și profesorul I. A. S. Rodinski au semănat îndoiala asupra acestor stări de lucruri. Recent, la Conferința de cosmogonie, ei au prezentat referat despre ipoteza lor pe care o numesc „ipoteza neutronică asupra evoluției Universului”. Conform ipotezei neutronice, la începutul stadiului evoluției o parte din masa de bază a Universului se compunea nu din protoni și neutroni, ci din neutroni antineutroni — particule elementare misterioase, care deocamdată nu pot fi observate direct.

Ce i-a îndemnat pe autorii acestei ipoteze să renunțe la părerea, unanim admisă, că componența calitativă a Universului a rămas, în esență, ei schimbată, în cursul unei perioade de timp nelimitate?

Punctul nodal al problemei este existența materiei și antimateriei.

Dreapta și stînga, sus și jos, plus și minus... Fiecare noțiune își are corespondentul ei. De aceea nu-i de mirare că oamenii au ajuns la convingerea că lumea este simetrică. Dar lumea particulelor elementare a „evitat” multă vreme această simetrie. Electronii, protonii și neutronii nu erau cunoscuți. Cu descoperirea acestora, logica invincibilă a matematicii l-a condus pe fizicianul englez Paul Dirac la teoria primei antiparticule — „electronul pozitiv”. Imediat după aceea, în legătură cu observațiile făcute asupra razelor cosmice, a fost observat și pozitronul, care se deosebește de electron prin sarcina electrică. Dezvoltarea teoriei a fizicii a avut drept urmare descoperirea de noi antiparticule.

Se părea, dar că totul e în ordine. Pentru fiecare particulă, arăta că trebuie să se găsească o antiparticulă responsabilă. Dar fiecare răspuns a ridicat o nouă întrebare: de ce oare fiecare particulă cunoscută se compune din particule elementare, de ce nu întîlnim antiprotone, antineutroni și antipositroni? Deși fizica contemporană se bazează pe faptul că particulele și antiparticulele sînt în drepturi, ea nu poate încă să răspundă la această întrebare. Se știe doar atunci cînd o particulă se ciocnește cu o antiparticulă dispar amîndouă,

CĂ PORȚĂ CĂ ESPRE UNIVERSULUI

Formându-se într-un alt tip de materie. De aceea, în lumea noastră, antiparticulele nu pot trăi mult. În felul acesta, problema lipsei de simetrie a lumii noastre, în care materia predomină asupra antimateriei, a rămas o problemă deschisă până acum.

Nepuțin rezolva problema antimateriei, cea mai mare parte a cercetărilor invocă intimplarea. Dacă există un univers al particulelor, atunci, cu același succes, poate să apară și un antiunivers, în care să preponderăm antiparticulele. După altă ipoteză, în Univers ar exista o infinitate de universuri și de antiuniversuri, corespunzătoare materiei și antimateriei. Această ipoteză are o natură vulnerabilă. Întreaga experiență emenească dovedește că marile abateri intimplătoare de la medie sînt puțin

COSMOGONIE

probabile. De aceea sînt foarte puțin probabile și asemenea abateri serioase de la medie, cum ar fi apariția unor lumi antiuniversuri.

Pontecorvo și Smorodinski au propus explicație principial nouă despre preponderanța materiei asupra antimateriei. Pentru aceasta ei au făcut apel la însurările celor mai ușoare particule — neutronii.

Particule de neutrino au niște calități surprinzătoare. Intrînd în știință pe calea științei mînuite de teoreticienii din câmpul fizicii, ele s-au dovedit indispensabile pentru explicarea unor procese care au loc în microcosmos.

Neutrino și antineutrino se deosebesc, în multe privințe, de celelalte particule elementare. Ele aproape că nu se află în interacțiune cu nici una dintre celelalte forme ale materiei sau energiei. Ele nu au cum „să se agațe” de lumea materială, pentru că n-au sarcină electrică și nici masă, mai exact nu au masă măsurabilă. Și sînt atât de mici încît tocmai din cauza asta nu pot fi măsurate. Aceste particule nu se află niciodată în stare de imobilitate, ci într-o permanentă stare de mișcare, cu viteza luminii.

Odată născute, aceste particule neobitabile rămîn pentru totdeauna în Univers. Ele se află pretutindeni în jurul nostru; în casa noastră, ca și în fiecare colț din Cosmosul nemărginit. În calea lor nu există obstacole; ele trec prin pămînt, stele și galaxii.

Pontecorvo și Smorodinski au ales drept călăuze pentru descifrarea evoluției Universului tocmai aceste particule obișnuite — neutrino și antineutrino. Au pornit de la premiza că în vremeurile depărtate principala masă a materiei a existat sub formă de neutrino și antineutrino cu energii înalte și că prin urmare densitatea materiei era foarte mare, de multe ori mai mare decît azi.

În aceste condiții, formarea intimplătoare a unui mare număr de protoni, neutroni și alte particule neechilibrate printr-un număr corespunzător de antiparticule, nu este imposibilă, deoarece, din cauza numărului uriaș de neutrino și antineutrino, balanța generală a materiei și antimateriei nu era prea mult dezchilibrată.

Pornind de la teoria generală a relativității, fizicianul sovietic Fridman a ajuns la concluzia că Universul trebuie să se lărgească. După un timp, observînd la telescop roiurile de stele depărtate, astronomii s-au conșinț că ele se depărtează de noi cu o viteză uriașă și, pe deasupra, cu atît mai repede cu cît se află mai departe în momentul respectiv.

Conform ipotezei neutronică, în procesul de lărgire a Universului, mișcîndu-se cu viteza luminii, neutrino și antineutrino și-au pierdut o mare parte din energia inițială. Și dat fiind că masa de neutrino și antineutrino se determină prin energia lor, deducem că în procesul de lărgire s-a redus și masa neutrinică a Universului. În același timp, această masă a fost distribuită într-un volum nemăsurat de mare.

În momentul de față, verificarea ipotezei prin experiențe directe este mult îngreunată tocmai din cauzele amintite mai sus.

Conferința a luat în discuție o experiență care ar putea stabili densitatea neutrinelor și cantitatea lor totală în Univers. Metoda acestei experiențe a fost propusă de fizicianul sovietic Hari-tonov. În cursul experienței trebuie să se urmărească una din reacțiile nucleare provocate de antineutrino.

Firește, cu acest prilej vor fi descoperite și particulele de neutrino care iau naștere neconșinț în procesul diferitelor reacții nucleare. Calcule speciale vor permite să se aprecieze numărul acestor neutroni „tineri”, precum și masa celor care au existat în stadiile inițiale ale evoluției Universului.

Iar dacă savanții vor izbuti într-adevăr să descopere cantitatea presupusă de antimaterie sub formă de antineutrino, experiența va confirma că trăim într-un univers saturat cu particule invizibile de neutrino și antineutrino. Densitatea concentrărilor de materie sub formă de stele ne va părea atunci ca o valoare infimă în comparație cu densitatea inițială a materiei formată din neutrino și antineutrino.

Experiența proiectată va demonstra poate că în partea Universului locuită de oameni, masa antineutrino este mai mare decît masa neutrino. Această împrejurare compensează superioritatea, vizibilă și perceptibilă cu ajutorul aparatelor, a particulelor asupra antiparticulelor. În general antimateria înseamnă particule de antineutrino inseparabile, de unde concluzia că sîntem inconșințuri nu numai de materie, ci și de antimaterie.

Dacă ipoteza lui Pontecorvo și Smorodinski va fi confirmată de experiența în pregătire nu va mai fi nevoie de „universuri” și „antiuniversuri” imaginare pentru a salva obișnuitele flori de stil despre simetria Universului. Vom găsi atunci mărturiile chiar în apropierea noastră.

Dar experiența n-a fost încă realizată, iar ipoteza n-a fost confirmată. Cu toate acestea, ipoteza neutrinică despre evoluția Universului este una din lucrările care au dat naștere unei științe noi — astronomia neutrinică. Aceasta va îngădui dezlegarea vechii enigme a originii și evoluției lumii în care trăim.

„PROFESIUNILE“ EXTRA-MEDICALE ALE ANTIBIOTICELOR

- Îngrășarea animalelor cu biomicină și teramicină
- Antibiotice în loc de... frigider ● „Sanatoriul” cîrților bolnave

Antibioticele nu mai sînt medicamente noi. Aceste substanțe secrete de microorganismele și avînd proprietatea de a împiedica dezvoltarea unor microbi și-au găsit o largă aplicare în combaterea bolilor infecțioase. După penicilină, „capul familiei” antibioticelor, au apărut sute și mii de noi „descendenți” care au salvat — fără exagerare — milioane de vieți omenești.

Dar nu asupra acestui aspect al problemei vrem să stăruim aci, ci asupra unui domeniu mai puțin cunoscut al utilizării antibioticelor. Într-adevăr, aceste substanțe minunate au și o activitate „extra-medicală” extrem de interesantă.

Plantele și animalele beneficiază și ele din plin de pe urma antibioticelor, dar nu numai pentru a fi tratate de bolile care le atacă.

Există, de pildă, un fenomen cunoscut în agronomie sub denumirea de „oboseala solului”. Prin „oboseală” se înțelege incapacitatea solului de a mai produce recolte după ce a fost cultivat mai mulți ani la rînd cu aceeași plantă. Într-un sol care prezintă o foarte marcată oboseală față de trifoi, semințele de trifoi semănate pot „muri” în proporție de 100 la sută. Fenomene similare se produc și în urma cultivării altor plante ca inul, sle-cla, lucerna etc.

Această stare de lucruri a fost studiată minuțios de cercetătorii sovietici, care au descoperit că „de vină” sînt niște microorganismele. Acumularea acestora în sol duce cu timpul la o acțiune dăunătoare asupra semințelor semănate.

Pentru remedierea acestui neajuns s-a recurs la ajutorul antibioticelor. Semințele plantei respective sînt „îmbăiate” într-o soluție slabă de antibiotice. În felul acesta, solul este „înviat”, fiind din nou fertil, antibioticile exercitînd în același timp un efect stimulator asupra plantelor tratate.

Rezultate foarte bune și cu mari perspective de aplicare în practică au fost obținute în dezinfectarea semințelor prin tratare cu antibiotice. Acest „tratament preventiv” poate preveni tăciunele, antracnoza și alte infecții ale plantelor. În acest scop, savanții sovietici N. A. Krasilnikov, P. O. Mirzabekian și alții au folosit antibiotice ca actidiona, streptomicina, penicilina etc.

Multe îngrășăminte moderne, cum sînt cele bacteriene, au ca rezultat producerea în sol a unor antibiotice, a căror prezență influențează favorabil atît dezvoltarea plantelor — mai ales în primele faze — cît și a celorlalte microorganismele din sol. Un astfel de îngrășămint este azotobacterul, care după cum arată M. V. Fedorov, în afara capacității de a fixa azotul atmosferic, secretă în jurul plantei o serie de antibiotice (biotină) și vitamine (B1, B12) utile.

În Uniunea Sovietică antibioticele sînt folosite cu succes în numeroase colhozuri și sovhozuri la creșterea animalelor. Introduse în rația animalelor timp de cîteva săptămîni, în afara rolului lor antiinfecțios — prevenind îmbolnăvirea — antibioticele au și un rol de „vitamine”, favorizînd dezvoltarea purcelor, a vișleilor și a puilor. Adăugate în hrana animalelor puse la îngrășat, ele reduc termenul de îngrășare.

Dintre antibioticele utilizate, în afara celor cristalizate (penicilină, streptomicină etc.) o răspîndire din ce în ce mai mare capătă antibioticele fabricate ad-hoc. Pentru obținerea lor se „cultivă” ciupercile secrete pe uruiată sau lărițe de cereale. Produsele finale — biomicină și teramicină — costă de cîteva ori mai puțin decît antibioticele pure, cristalizate.

I. Goloschapov a propus pentru creșterea animalelor și folosirea „deșeurilor” provenite din producția de antibiotice. Acestea, deși conțin puține antibiotice (penicilină, aureociclină), adăugate la hrana animalelor contribuie la creșterea și îngrășarea lor.

influențează creșterea mamiferelor și a păsărilor datorită acțiunii asupra microbiilor existenți în mod natural în întestine.

Un alt sector în care antibioticele cu ceresc teren este industria alimentară. Antibioticele sovietice biomicină este în momentul de față cel mai utilizat în conservarea și prepararea produselor alimentare.

Peștele care trebuie transportat la mari depărtări este mai întîi „scăldat” într-o soluție de biomicină. Apoi, peștele este introdus în lăzi cu gheață în care se află încorporat același antibiotic. Peștele astfel preparat, poate fi conservat 7-9 zile, păstrînd aspectul și gustul peștelui proaspăt.

Dar și carnea unor animale poate fi păstrată proaspătă grație biomicinei. Pescarii de pe flota de baleniere „Slava”, care vinează în Antarctica, folosesc o metodă originală. În obuzul folosit pentru uciderea uriașului mamifer se introduce o doză (bineînțeleasă că o doză de... balenă) de biomicină. Când animalul este harnonat, antibioticele pătrunde prin circuitul sanguin, în tot corpul. Biomicina conservă astfel carnea de balenă îngăduind amînarea prelucrării ei un timp îndelungat.

În cîteva combinații de carne din Moscova o fost experimentală injectarea animalelor cu cîteva timp înainte de sacrificare, cu o soluție de biomicină. S-a constatat că, în felul acesta, carnea lor poate fi păstrată în stare bună timp de cîteva zile, chiar la temperatura camerei.

Alimente care se degradează rapid, cum ar fi laptele, legumele și fructele, au fost și ele protejate de alterare cu ajutorul antibioticelor. Laptele poate fi ferit de ecire timp de o săptămînă dacă i se adăugă cîteva picături de biomicină. Vinurile dulci pot fi puse la adăpost de „invasia” fermenturilor pe aceeași cale.

Specialiștii sovietici prevăd că în viitor antibioticele asociate cu metode de conservare moderne (ultrasunete, raze infraroșii etc.) vor face posibilă obținerea de „conserve proaspete” care să păstreze mult timp gustul și potențialul nutritiv al alimentelor.

Să cităm, în sfîrșit, cîteva noi utilizări cu totul neobișnuite ale antibioticelor în domenii foarte diverse.

Încă acum cîteva ani, cercetători japonezi au făcut experiențe care au dovedit că în prezența unor microbi procesul de ruginire al metalelor se intensifică. Ei au propus de aceea folosirea antibioticelor de tipul penicilinei pentru combaterea coroziei. Studii efectuate ulterior în Uniunea Sovietică au arătat că, într-adevăr, penicilina și alte antibiotice pot constitui un mijloc practic de prevenire a ruginei metalelor, chiar cînd acestea vin în contact direct cu apa.

Alte experiențe întreprinse de N. A. Krasilnikov, R. A. Kujukova și V. B. Iasiș au cercetat acțiunea antibioticelor asupra bacteriilor care atacă învelșurile din fibre ale cablurilor submarine. S-a recomandat în acest scop „tratarea” cablurilor cu biomicină, streptomicină, teramicină și vitaminsina 1609.

Aceleași antibiotice, care au o acțiune intensă asupra bacteriilor celulozice, sînt folosite în prezent și pentru dezinfectarea și conservarea cîrților și manuscriselor rare și a tablourilor. După cum se știe, cîrțile și manuscrisele pot fi atacate de diverse microorganismele, spori ai ciupercilor de mucegi etc. Dezinfectarea lor cu vapori de formol, folosită pînă acum, nu este destul de eficientă. De aceea la Biblioteca „V. I. Lenin” din Moscova au început să fie folosite o serie de antibiotice, care s-au dovedit foarte „bibliofile”.

Pînă unor tablouri vechi, care păreau condamnate din cauza putrezirii sau mucegiării, a fost de asemenea salvată datorită antibioticilor.

Iată deci că antibioticele fără a „trăda” medicina care le-a creat au început să „cocheteze” și cu alte domenii, dovedind că pîrșesc nu numai omului ci și animalelor, plantelor, metalelor, fibrelor textile și chiar hîrtiei.

V. Arseniov

BIOLOGIE

La 22 și 23 decembrie 1961 la Moscova a avut loc o plenară a conducerii Uniunii scriitorilor sovietici consacrată dezbaterii problemelor literaturii în lumina hotărârilor istorice ale celui de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S. După cuvântul introductiv al lui Konstantin Fedin, prim secretar al Uniunii, Gheorghi Markov a prezentat un raport despre „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. și sarcinile literaturii sovietice”. La discuții a participat un mare număr de scriitori din toate republicile Uniunii Sovietice.

Ne-am obișnuit să învățăm mereu din experiența oamenilor sovietici în cele mai variate sectoare ale vieții. Acum, în ajunul conferinței pe țară a scriitorilor din R.P.R. materialele plenarei scriitorilor sovietici conțin — din nou — învățăminte dintre cele mai prețioase. Nu pentru că ar exista o analogie perfectă între problemele literaturii sovietice și cele ale literaturii noastre. Dimpotrivă, fiecare din cele două literaturi are o seamă de trăsături și sarcini specifice determinate și de condițiunile concret-istorice de dezvoltare, și de propria lor tradiție. Dar dezbaterile amintite nu pot să nu ne servească drept pildă de principialitate și de profunzime partinică, în modul de abordare a problemelor literare.

Atât prin raportul lui Gheorghi Markov cit și prin întreaga dezbateră a trecut ca un fir roșu ideea că „în viața societății sovietice n-a existat o altă perioadă în care rolul literaturii și artei, rolul scriitorului să fie atât de mare ca în anii de după Congresul al XX-lea al partidului și mai ales astăzi — după Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.». Arătând cit de substanțial a fost ajutorul pe care partidul l-a dat literaturii, înlăturând cu fermitate și hotărâre piedicile care stăteau în calea dezvoltării acesteia, scriitorii participanți la discuție au reliefat în același timp că cele mai

de seamă succese literatura sovietică le-a repercutat tocmai pe „linia principală”, trasată de partid, valorificând sfaturile și îndemnul partidului concretizate în cuvântările tovarășului Nikita Sergheevici Hrușciiov, referitoare la problemele artei și literaturii.

În anii de după Congresul al XX-lea al P.C.U.S., literatura sovietică s-a îmbogățit cu o seamă de lucrări valoroase, care sînt azi bine cunoscute nu numai în patria autorilor, ci și peste hotare. Gheorghi Markov s-a referit astfel în raportul său la cartea a doua din „Pământ destelenit” de Șolohov, la poemul „Din zare în zare” de Tvardovski și „Cartea gheturilor” de Smuul, la romanele apărute în ultimii ani: „Întră în fiecare casă” de Elizaveta Malțev, „Memoria pămîntului” de Vladimir Fomenko, „Ștepa vulturilor” de M. Bubenov, „Cei vii și cei morți” de K. Simonov, cit și la operele unor scriitori ca Oles Goncar, Olga Berggolț, Petrus Brovka, Rasul Gamzatov, Eduardas Mejelaitis, Vera Panova, Mihail Stelmah, Askard Muhtar, Berdi Kerbabaev, Serghei Voronin etc. Toți participanții la discuție au vorbit ca despre un fenomen caracteristic pentru epoca noastră despre excepționala dezvoltare a literaturii în toate republicile unionale și autonome. Aceste succese remarcabile se datoresc faptului că, așa cum a subliniat Gheorghi Markov, „literatura sovietică se hrănește astăzi cu patosul contemporaneității și aceasta este o dovadă a unității ideologice a tuturor forțelor ei creatoare”.

Apropierea de viața poporului a dus la o și mai accentuată maturizare a creației literare. Vremea noastră, a spus Gheorghi Markov, se caracterizează prin intense căutări creatoare în fiecare literatură a Uniunii — ceea ce reprezintă o trăsătură foarte importantă. Aceste căutări îmbogățesc concepția desore realismul socialist.

Spiritul de răspundere partinică în fața poporului, care-l caracterizează pe scriitorii sovietici, s-a manifestat în recenta plenară prin aceea că, reliefînd succesele obținute, atât raportul cit și participanții la discuții au insistat mai îndelung asupra sarcinilor noi pe care viața le-a configurat în fața literaturii.

Dintre acestea, s-a arătat, în primul rînd este important a ogîndi în întreaga ei dimensiune uriașă muncă creatoare a poporului sovietic constructor al comunismului, de a reliefa trăsăturile vieții care scot în evidență rolul istoric înaintat al poporului „Cînd vorbim despre necesitatea de a reflecta în literatură viața poporului — a spus Gheorghi Markov — avem în vedere în primul rînd dezvoltarea activității și a vieții omului noi... Adevărul înseamnă reflectarea veridică a vieții în mișcare și neîntrerupt înainte”. Această stare de spirit și-a găsit expresia cea mai completă în cuvîntarea scriitorului V. Smirnov care a subliniat că glorificarea și afirmarea aspectelor înaintate și lupta împotriva a tot ceea ce e vechi, nu sînt sarcini de importanță egală. Polemizînd cu literaturii care „caută cu insistență ceea ce e rău în viață, îngrămădesc aspectele negative”, temîndu-se că nu cumva să laude peste măsură realitatea, V. Smirnov a spus: „Trebuie să spunem acestor tovarăși fricoși: să nu vă fie teamă, lauda nu va fi niciodată prea mare. Istoria nu vă va acuza de poleire, pentru că realitatea noastră sovietică e minunată iar omul nostru, cu faptele sale eroice, n-are egal în lume”.

Mai mulți vorbitori au subliniat că teama unora cum că afirmarea patetică a realizărilor constructorilor comunismului ar micșora intensitatea conflictelor e nejustificată, cu condiția ca scriitorul să nu se limiteze la observarea superficială a vieții noi, ci să știe să pătrundă în miezul ei. Despre această sarcină esențială a literaturii contemporane a vorbit foarte frumos în cuvîntul său introductiv Konstantin Fedin: „De fapt noi intrăm în lumea nemămurită a unor condiții reale care ar putea părea fantastice... Fantezia trebuie să devină și devine realitate. Poate că în vîltoarea preocupărilor, a eforturilor și a grijilor noastre cotidiene, noi nici nu observăm cit de mult s-au apropiat aceste idealuri de viață, deși apropierea este într-adevăr remarcabilă”.

A valorifica această apropiere zugrăvind-o în culori cit mai pregnante, cit mai plastice, cit mai convingătoare, laum nivel artistic cit mai înalt

— iată sarcina grandioasă pe care și-au propus-o scriitorii sovietici.

În cadrul plenarei scriitorilor sovietici s-a subliniat în același timp că realizarea sarcinilor arătate este imposibilă fără apropierea vieții scriitorului de viața poporului. În acest sens au fost semnaltate numeroase inițiative interesante. Mulți scriitori din Moscova și Leningrad au hotărît să se încadreze în organizațiile de partid din uzine, de pe șantiere și din institute. Un numeros grup de scriitori din Moscova și Leningrad a întreprins o lungă călătorie prin țară. În Ucraina, în Bielorusia, în Kazahstan, în republicile baltice etc. scriitorii se stabilesc în apropierea marilor întreprinderi și șantiere, în colhozuri și sovhozuri.

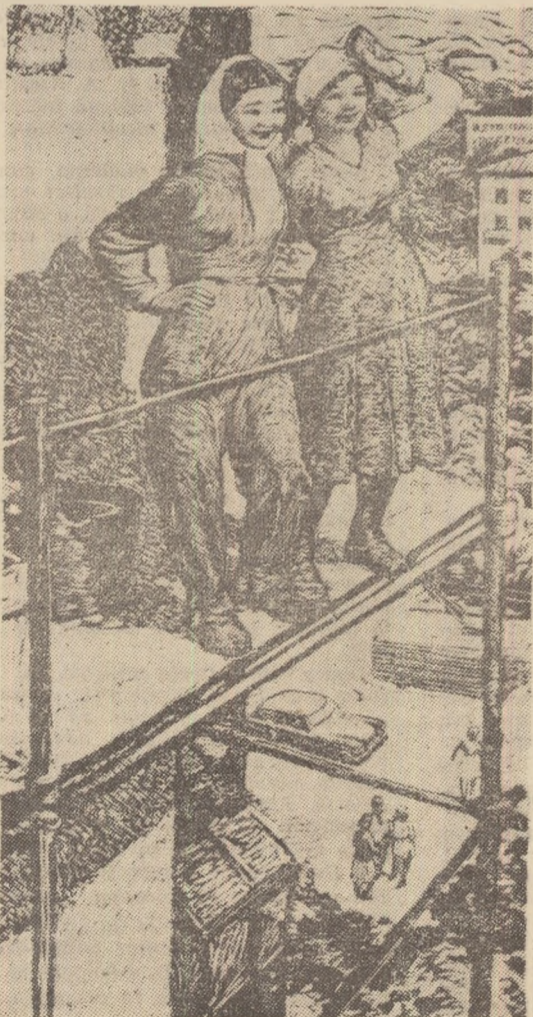
O deosebită atenție a fost acordată și creației scriitorilor tineri. Afloxul de forțe noi în literatură este încă un semn al avîntului creației. După cum a arătat în raportul său Gheorghi Markov: „Scriitorii tineri au adus în literatură multe lucruri noi. În primul rînd prospețimea impresiilor de viață, tendința de a reflecta fenomene ascuțite ale vieții, atenție față de traiul cotidian al oamenilor noștri, tendința de a descrie destinele și relațiile umane în întreaga lor complexitate realistă, interesul viu pentru problemele morale ale contemporaneității, tendința de a găsi noi mijloace literare de expresie și de prelucrare artistică a materialului de viață”. În același timp, tinerii scriitori au fost preveniți de pericolul superficialității, al ogîndirii parțiale a unor aspecte ale vieții fără legătură cu dezvoltarea generală a societății sovietice. Scriitorul L. Sobolev, președinte al Uniunii scriitorilor sovietici din R.S.F.S.R., a insistat asupra mării răspunderi a scriitorului față de opera de educare a tineretului în spiritul moralei comuniste, în spiritul marilor idealuri ale noului Program al P.C.U.S. Scriitorii participanți la plenară au cerut să nu se permită profesionalizarea timpurie a tinerilor scriitori.

Un loc important în raportul lui Gheorghi Markov l-au ocupat și problemele criticii. Orice teorii crește rolul și răspunderea literaturii, crește în mod corespunzător și răspunderea criticii. Raportul a scos în evidență succesele din ultimii ani ale criticii literare sovietice, dar a insistat și asupra sarcinilor de viitor ale criticii. Participanții la plenară au cerut criticii să dezbătă fenomenele și operele literare într-o legătură mai strînsă cu viața, cu problemele majore ale construirii comunismului. Totodată, criticii i s-a cerut un nivel teoretic mai ridicat și mai multă principialitate.

În sfîrșit, plenara din decembrie 1961 a conducerii Uniunii scriitorilor sovietici s-a preocupat și de necesitatea întării și intensificării activității obștești a scriitorilor, a schimburilor de păreri în sectoarele de creație, în redacții și în alte organisme corespunzătoare. Ideea aceasta a găsit poate cea mai frumoasă și cea mai convingătoare expresie în cuvîntele lui Konstantin Fedin: „Interesul scriitorului pentru comunicarea cu tovarășii săi este pîrghia principală care poate să împingă înainte munca noastră. Artistul nu poate să-și refuze mediul său. Mai mult, ar fi foarte bine dacă el nu s-ar putea imagina pe sine în afara acestui mediu”.

Cuvintele lui Fedin, care s-au bucurat de aprobarea unanimă a celor prezenți, reflectă spiritul de înaltă răspundere în care se dezbătă problemele literaturii în U.R.S.S. Nu încape indoială că acest spirit partinic va fertiliza eforturile creatoare ale scriitorilor sovietici.

Mihai Novicov

E. Sidorkin

Șantier de construcție
(Linogravură)

Congresul XXII al P. C. U. S. și sarcinile literaturii sovietice

— Din cuvîntările rostite la plenara III-a a Uniunii scriitorilor din U.R.S.S. —

La recenta plenară a Uniunii scriitorilor sovietici au fost dezbătute cu însuflețire și la un înalt nivel ideologic sarcinile creației literare după Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. Publicăm aici extrase din cuvîntările diferor dintre participanții la dezbateri.

G. MARKOV:

Noul Program al Partidului subliniază cu putere faptul că arta este chemată să-i bucure și să-i însuflețească pe oameni, să-i educe în spiritul adevărului și frumosului.

Literatura sovietică, literatură a realismului socialist, susține cu înflăcărare adevărul în artă. Patosul literaturii noastre este patosul contemporaneității, patosul realității autentice. Adevărul se confundă cu autenticitatea vieții în continuă mișcare, înainte și numai înainte. Pentru a-l sesiza și a-l înțelege cu adevărat trebuie să observi viața în mișcare, în dezvoltare. Iar dezvoltarea vieții înseamnă lupta forțelor care împing înainte istoria și forțele care frînează această mișcare. În consecință, pentru a înțelege adevărul vieții, scriitorul sovietic trebuie să observe toată complexitatea și multilateralitatea vieții, trebuie să deosească cu putere victoria forțelor înaintate asupra celor retrgrade, și să participe activ la această victorie. Acesta-i conținutul de idel al literaturii noastre. Adevărul fără un anumit conținut de idel este orb și pasiv. Numai conținutul de idel dă o perspectivă adevărului. Artistul lipsit de idei este un înător neajutorat pe marea furtunoasă a vieții. Conținutul de idel direcționează eforturile scriitorului, îi sporește forțele și încrederea în dreptatea idealurilor comuniste.

Nici un fel de artificiu de meșteșug literar nu poate înlocui un înalt conținut de idel, convingerea fermă a scriitorului. O operă mare, cu adevărat sinceră, nu poate fi rezultatul jongleriei de circ dintre pozitiv și negativ. Numai ideologia înaltă a scriitorului, incluzînd cunoașterea profundă a vieții, poate să confere operii sensul relațiilor dialectice vii, poate să redea cele mai largi orizonturi ale adevărului vieții, în expresia ei cea mai arzătoare.

K. FEDIN:

Munca poporului sovietic se desfășoară acum la o scară nemaînfrîntă în trecut. Transformările revoluționare prevăzute de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. pentru următorii 20 de ani cer de pe acum o mare încordare a forțelor. În cadrul acestui proces, obligațiile scriitorului sînt extrem de mari, deoarece transformările privesc nu numai lumea materială, ci și lumea spirituală și sufletească a omului, viața lui intelectuală.

În esență, pășim într-o lume reală, de necuprîns, care poate să pară fantastică. Ideea transformării vieții omului este foarte scumpă artistului. Dar în trecut, ideea creării unei lumi noi a rămas închisă aproape în întregime în tiparele operii artistice. Acum, ea se intrupează în omul de tip nou, în noua societate, în noile condiții materiale care ne înconjoară. Idealurile imaginației trebuie să treacă dincolo de cadrul obișnuit, intrînd în practica vieții. Fantezia trebuie să devină și devine realitate. Poate că în vîltoarea preocupărilor, a eforturilor și a grijilor noastre cotidiene, noi nici nu observăm cit de mult s-au apropiat aceste idealuri de viață, deși apropierea este într-adevăr remarcabilă. Noi vorbim, de pildă, cu o stranie liniște despre problemele Cosmosului, de parcă am discuta despre cursa obișnuită a unui bac peste un riu oarecare. Dar bacul este gata să plece în cursă spre alte planete.

V. ERMILOV:

De ce este atât de acută în literatură problema raporturilor dintre personalitate și realitate? Pentru că literatura este

acea sferă a conștiinței sociale în care se reflectă intuitiv, concret și nemijlocit procesul multiseclar de elaborare a normelor etice de către masele populare, idealurile omului, viața umanității. Motivul de bază al întregii literaturii universale, fundamentul tuturor formelor și stadiilor ei este raportul dintre personalitate și realitate, dintre individ și societate.

Sprijînîndu-se pe fapte istorice, vorbitorul a arătat că literatura rusă din secolul XIX a afirmat cu deosebită profunzime principiul personalității, deoarece aceasta a însemnat în același timp, pentru ea, afirmarea caracterului popular, „Personalitatea se poate defini și afirma numai în legătură cu poporul... Și invers, afirmarea poporului este, în același timp, un prilej de afirmare a personalității. Avem aici o fericită unitate. O altă problemă este aceea că de-a lungul secolului XIX încercarea de a afla armonia dintre individ și societate s-a dovedit tragică și eroii literaturii ruse au ajuns la concluzia imposibilității de a găsi trăsătura de unire dintre individ și societate, așa cum se întîmplă, de pildă, cu Konstantin Levin din „Anna Karenina”. Numai în literatura fondată de Gorki, literatura realismului socialist, tema legăturilor dintre individ și societate, luată ca un întreg, a încetat să mai aibă un caracter tragic”.

V. SMIRNOV:

Aș dori să vorbesc despre sarcina principală a literaturii sovietice, așa cum a fost ea definită, limpede și precis, în Programul partidului. Aș dori să atrag atenția asupra faptului că această definiție exprimă, în primul rînd, gîndul leninist despre literatura noastră pătrunsă de un optimism robust, chemată să slujească drept izvor de bucurie și însuflețire pentru milioane de oameni, să exprime voința, sentimentele și gîndurile lor, să slujească drept mijloc de îmbogățire a ideilor și a educației lor estetice.

Pe cîrmile literaturii sovietice multinaționale există asemenea cărți și numărul lor nu este mic. Trebuie să creăm și mai departe cărți de acest fel, pline de talent, cu adevărat artistice, fără nici un fel de rabat față de tematică, adevărate opere de artă care să slujească ireproșabil cauza comunismului.

FILMUL

Reflector

PE ECRANE ÎN 1962

Convorbire cu tov. Vasile Răchită,
directorul Direcției difuzării filmelor și Rețelei cinematografice

In cursul anului trecut iubitorii de filme din țara noastră au avut prilejul să vizioneze multe creații valoroase ale cinematografului sovietic, cum ar fi: „Cer senin”, „Învierea”, „Evdokia”, „Cerul Baltice”, „Adio copilărie”, „Două vieți”, „Contemporanul secolului”, „Oameni pe pod”, „Raidul vărgat” ș.a.

Cu legitim interes și curiozitate așteaptă spectatorii noul an cinematografic. Răspunzând cererii mai multor cititori ne-am adresat tov. Vasile Răchită, directorul Direcției difuzării filmelor și Rețelei cinematografice, cu rugămintea de a ne spune ce filme sovietice vom vedea în anul 1962.

— Secția noastră de programare a filmelor a urmărit și credem că a izbutit să cuprindă o mare varietate tematică. Multe din filmele ce urmează a fi prezentate abordează o problemă actuală contemporană.

În primele luni ale noului an publicul nostru va face cunoștință și cu filmul „Pace noului născut”, opera tinerilor regizori Alexandr Alov și Vladimir Naumov. După cum se știe acest film, prezentat acum câteva luni la Festivalul internațional de la Veneția, a fost distins cu Premiul pentru originalitate și spirit creator și cu premiul criticii italiene. „Pace noului născut” este o înflăcărată pledoarie pentru pace. Destinele eroilor săi fac să reiasă și mai limpede cruda absurditate a războiului. Prin sensurile sale filozofice, prin originalitatea formei, prin poezia și expresivitatea sa, acest film poate sta cu cinste alături de marile creații ale cinematografului sovietic.

din ultimii ani — „Zboară cocorii”, „Balada soldatului”, „Soarta unui om”, „Cer senin”.

Poezia, frumusețea morală a omului sovietic mai constituie și coordonatele unui alt film programat pentru aceeași perioadă. E vorba despre filmul pentru tineret „Dragostea lui Alioska”, operă de debut a tinerilor regizori S. Tumanov și G. Șciukin, care se bucură de mare succes atât în Uniunea Sovietică cât și peste hotare.

— Ca în fiecare an vom avea, desigur, prilejul să vizionăm și ecranizări după operele marilor clasici ai literaturii ruse. Spectatorii așteaptă, de pildă, cu mult interes seria II-a din „Învierea”.

— Deocamdată această serie se află în lucru, dar sperăm s-o putem prezenta

publicului nostru încă în cursul acestui an. În scurt timp va rula, însă, la noi o transpunere cinematografică după cunoscuta năvelă a lui Korolenko „Muzicantul orb”. Filmul are ca protagoniști pe cunoscutul actor de teatru Boris Livanov și pe fiul său, Vasili Livanov, interpretul muzicantului orb. Iar ceva mai târziu o ecranizare după Gogol: „Serile în sat lângă Dikanka”, o producție a studioului „A. Dovjenko” din Kiev.

— Ce alte producții ale studiourilor unionale mai figurează în repertoriul dv. cinematografic?

— Mai multe creații ale cineaștilor ucraineni ca „Artistul din Kahanovka”, „Anii adolescenței”, comedia „Plimbăreața”, filmul bielorus „Despărțirea”, o adaptare după romanul scriitorului Iakub Kolaș, „Născuți pentru a trăi”, o producție „Armenfilm” din Erevan, filmul leton „Înșelății” ș.a.

Evident, cele de mai sus sînt numai o parte din filmele sovietice pe care le vom vedea în 1962. Trebuie să adăugăm în cursul acestui an vom importa și alte filme, aflate încă în curs de turnare. Sperăm astfel să putem prezenta spectatorilor din țara noastră noul film al lui Serghei Gherasimov „Oameni și fiare”, filmul lui Ivan Piriiev „Prietenul nostru comun”, filmul lui Mihail Romm „Merg spre necunoscut” precum și o seamă de noi realizări ale cineaștilor sovietici din tînăra generație.

Scriitorul Vadim Kojevnikov este autorul scenariului „Trei zile”. Acțiunea se petrece pe un șantier de construcții, iar personajele sînt eroii ai zilelor noastre. Filmul este realizat în studioul „A. Dovjenko” din Kiev de regizorul Viktor Ivcenko. În același studio sînt în curs de turnare și comediele „Regina stației de benzină” și „Vă felicităm!”.

Filmul sovietic „Vrăjitoarea”, transpunerea cinematografică a năvelei lui A. P. Cehov, a fost prezentat cu mult succes la postul de televiziune din Stockholm.

Cunoscutul cineașt sovietic A. E. Razumnii a împlinit 70 de ani. Cu același prilej el și-a sărbătorit cinci decenii de activitate cinematografică. În acest răstimp Razumnii a participat ca scenarist, regizor, operator sau pictor scenograf la realizarea a 42 de filme. Printre acestea se află prima ecranizare după „Mama” lui Maxim Gorki, „Banda tătucului Knîș”, „Mikluho Maklai”, „Timur și băieții lui”, ș.a. Filmul său „Kara-Bogaz” s-a bucurat de o apreciere entuziastă din partea scriitorului francez Romain Rolland.

Într-un interviu acordat ziarului „Paris Jour” după întoarcerea din Uniunea Sovietică, Jean Marais a declarat: „Nu fac politică, dar retența mea călătorie m-a convins că oamenii sovietici nu sînt în stare de ură, invidie sau răutate. Am mulți prieteni la Moscova. Eram oprit deseori pe stradă de oameni necunoscuți, care mă văzuseră pe ecran și făceau să-mi dăruiesc câte ceva”.

Jean Marais a vorbit apoi cu entuziasm despre metrul din Moscova, despre muzee și mai ales despre moscoviți.

Într-un număr recent al revistei „Iskusstvo Kino”, D. N. Babichenko, maestru al desenului animat sovietic, publică un articol în care exprimă câteva opinii despre realizările și perspectivele filmului contemporan de desene animate. Autorul articolului apreciază mult filmele lui Ion Popescu-Gopo. „Îmbinarea unor idei interesante cu laconismul limbajului grafic contribuie la realizarea unității artistice a filmelor lui Gopo — scrie Babichenko. Cineaștul român a creat noi mijloace de expresie, însuflețindu-și eroii printr-o plastică neobișnuită a mișcării”.

În studioul de popularizare a științei din Moscova au fost turnate mai multe filme despre experiența frunțașilor recoltelor înalte și a celor mai buni crescători de animale. Aceste filme au fost numite pe drept cuvînt lecții de agronomie și zootehnie și sînt proiectate în colhozuri și sovhozuri.

Propuși pentru Premiul Lenin

Odată cu noul an, Comitetul pentru decernarea Premiilor Lenin în domeniul literaturii și artei a publicat în ziarul „Izvestia” lista lucrărilor propuse pentru a fi premiate în 1962.

Printre colectivele propuse spre premiere în domeniul artei cinematografice se află 1) Realizatorii filmului „Primul raid spre stele”: E. I. Riabikov, G. I. Kublițki — scenariști, D. A. Bogolepov, I. P. Kopalın, G. M. Kosenko — regizori, V. I. Afanasiev, D. R. Gasink, I. L. Kasatkin, V. A. Suvorov, A. M. Filipov — operatori. 2) Același colectiv pentru filmul „Din nou spre stele” consacrat zborului celui de al doilea cosmonaut sovietic Gherman Titov; 3) Regizoarea Iulia Solnțeva, operatorii F. F. Provorov și A. S. Temerin, actorul Boris Andreev, interpretul generalului Glazunov și pictorul A. T. Borisov — pentru filmul artistic „Cronica anilor înflăcărați”. 4) Actorul Oleg Strijenov pentru interpretarea rolului căpitanului Dudin în filmul „Viața e în mințile tale” și rolul lui Herman în filmul-spectacol „Dama de pică”. 5) Scenariștii G. E. Fradkin și N. M. Ciuprakov, regizorul N. F. Ciurikov, operatorii A. V. Missiura și L. A. Kaciurian, autorii filmului de popularizare a științei „... Plus electrificarea”, o producție a studioului științific din Moscova.

In ce roluri îi vom vedea?

NIKOLAI RIBNIKOV: După „Două vieți”, în care a deținut rolul generalului Vostrikov, actorul Nikolai Ribnikov interpretează acum personajul Iliia Korovin, un flăcău chipeș și ușuratic, în comedia „Fetele”, opera regizorului Iuri Ciuliukin. Acțiunea se petrece într-o mică așezare forestieră din adincul taigalei. Korovin este cel mai bun muncitor al exploatării, dar succesele l-au înfumurat. După cum afirmă regizorul Ciuliukin într-un articol: „este un film despre etica comunistă, despre relațiile dintre tineri, despre dragoste și mindrie”.

ALLA ZAVIALOVA: Spectatorii din țara noastră au cunoscut-o în filmele „Oameni

pe pod” și „Piine și trandafiri”. Actrița a unui teatru leningrădean, Zavalova este foarte solicitată de cineaști pentru talentul ei viguros ca și pentru frumusețea ei puțin stranie, de siberiană. În curînd o vom revedea pe Alla Zavalova în filmul „Dragostea lui Alioska” în care apare în rolul Zinkăi, fata îndrăgită de candidul Alioska. Actrița interpretează de asemenea rolul principal în filmul „Atlanta”, consacrat tinerei generații care a trezit la viață întinderile pămînturilor înfelenite și a inaugurat asaltul Cosmosului.

INNA GULAI: Pe această tînără actriță spectatorii noștri n-au avut încă prilejul s-o întîlnească pe ecrane. Inna este protagonista filmelor „Nori deasupra Borsk-ului”, unde o întruchipează pe Olea, o elevă asupra căreia își exercită influența reprezentanții unei secte religioase, și „Pe cînd erau păduri întinse”, în care este Natașa, o fată orfană, pe care locuitorii unui sat o cresc și o ajută să devină un om adevărat. Rolul Natașei este foarte complex, cuprin-

zînd elemente de comedie, de dramă și note tragicomice. Cu atît mai apreciată este forța de convingere, talentul Innei Gulai.

VOLODEA IVAȘOV: Interpretul neuitatului ostaș Aliosha Skvorțov din „Balada soldatului” este eroul unor noi filme. Ivașov deține rolul comsomolistului Ghena în filmul pentru tineret „Nori deasupra Borsk-ului”, inspirat din viața elevilor sovietici și rolul lui Viktor, tînăr muncitor la o fabrică de ceasornice, în comedia „Șapte doici” cu care își inaugurează cariera regizorală actorul Rolan Bikov. Impreună cu tovarășii săi, membri ai unei brigăzi de muncă comunistă, Viktor hotărăște să se ocupe de îngrijirea și educația unui băiat de la o școală de corecție, care va fi primit apoi să lucreze în brigada lor. „Îmi iubesc personajul pentru că acest flăcău nu numai că este el însuși un om cinstit, un muncitor priceput, entuziast, dar face în același timp totul ca și cei din juru-i să trăiască și să lucreze asemenea lui”.

In raionul T. Vladimirescu din Capitală

În ultimul trimestru al anului 1961, în întreprinderile din raionul nostru au fost organizate peste 300 de conferințe, simpozioane, seri ale prieteniei etc. la care au participat mai bine de 35.000 de cetățeni, iar pe lângă casele de cultură, cluburi, biblioteci, școli și cămine culturale de la sate peste 45 manifestări, la care au participat circa 8.000 cetățeni.

Au făcut expuneri activiști de partid și cadre din conducerea economiei ca tov. Dumitru Mihăilescu, secretar al Comitetului raional de partid, ing. A. Constantinescu, adjunct al ministrului Industriei Petrolului și Chimiei, Iulian Văcărel, secretar general la Ministerul Finanțelor, Simion Ștefan, secretar general la Ministerul Industriei Ușoare, Emeric Deutsch, vicepreședinte la Banca de Stat a R.P.R., Mircea Biji, director general adjunct la Direcția Generală de Statistică și alții.

Lucrările Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. și prevederile programului P.C.U.S. au constituit și constituie un obiectiv principal al manifestărilor noastre. Astfel, din cele 20 de manifestări organizate în ultimul timp pe lângă Casele de cultură și cluburi, 12 au fost consacrate hotărârilor Congresului al XXII-lea. Iar din cele peste 280 de manifestări ținute în întreprinderi, 160 au avut ca teme: „Programul P.C.U.S. un plan concret de construire a comunismului”, „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.”, „Congresul constructorilor comunismului”, „U.R.S.S. în anul 1960”, „Un plan măreț de construire a comunismului” și altele.

În această perioadă s-au mai organizat de asemenea și o seamă de manifestări pentru tineret și femei, la care au făcut expuneri tov. D. Calonfirescu („Tineretul sovietic în luptă pentru pace și construirea comunismului”), tov. Raveca Dobre, secretara Comitetului raional al femeilor („Femeia sovietică participă activ la lupta pentru pace și comunism”) ș.a.

Mult interes au suscitat expunerile despre realizările științei și tehnicii sovietice. Foarte apreciat a fost simpozionul organizat la Clubul sanitar, cu tema „Actuali-

tăți medicale sovietice”, în cadrul căruia au luat cuvântul prof. univ. Miron S. Miron, conf. univ. dr. I. Săvulescu, dr. N. Tofan, dr. Ana Vișan.

Răspunzând marelui interes pentru studiul limbii ruse am organizat în cuprinsul raionului 96 de cursuri populare, la care sînt înscriși 1.392 de cursanți, dintre care 142 muncitori, 371 ingineri și tehnicieni, 107 medici, 38 juriști, 724 economiști, contabili, statisticieni, 10 profesori.

Pentru trimestrul I al anului 1962 Consiliul raional Tudor Vladimirescu și-a propus să continue prezentarea multilaterală a prevederilor Programului P.C.U.S., a realizărilor dobîndite de oamenii sovietici în construcția desfășurată a comunismului, politica de pace a U.R.S.S., acțiunile și inițiativele guvernului sovietic în viața internațională.

Ne-am propus de asemeni ca în satele subordonate raionului să organizăm manifestări privind realizările agriculturii sovietice, precum și recenzii, prezentări de opere literare sovietice ș.a.

Victor Victorovici

Președintele Consiliului raional A.R.L.U.S.
Tudor Vladimirescu — București

La Casa prieteniei

Marți după-amiază, la Casa prieteniei romino-sovietice din Capitală, tov. Marin Florea Ionescu, vicepreședinte al Consiliului General A.R.L.U.S., a ținut conferința „Ecoul internațional al Congresului XXII al P.C.U.S.”. Conferința a fost audiată cu interes de o numeroasă asistență.

In Ucraina au fost descoperite rămășițe de așezări omenești din epoca paleolitică. Un mare interes prezintă casa din oase de mamut găsită pe malul riului Desna. Colaboratorii științifici ai Institutului de zoologie al Academiei de Științe a R.S.S. Ucrainene au restaurat în întregime scheletul acestei case din epoca de piatră.

Pășind în anul 1962

Două mări își dau mîna

de M. Șumauskas

Să ne amintim de cuvintele rostite de Nikita Sergheevici Hrușciov de la tribuna Congresului al XXII-lea al P.C.U.S.: „Mari transporturi de încărcături din regiunile de nord-vest și din alte regiuni ale țării, precum și transporturile care vin din Marea Baltică vor putea să ajungă prin porturile Mării Negre, evitînd Gibraltarul, în Marea Mediterană, iar din regiunile sudice, de-a lungul Niprului, prin Pripeat și Neman, în Marea Baltică”.

Anticipare a unui viitor depărtat? Nu! Ci un plan care va deveni curînd realitate. La Kiev, organizația „Ukrghiproiectrans” a și început elaborarea proiectului pentru calea de apă care va uni marea Baltică cu Marea Neagră și va îngădui capitalei Ucrainei să strîngă mîna depărtatului port lituanian Klaipeda.

Ideea unirii Niprului cu Nemanul nu e nouă. Ea a stăpînit veacuri de-a rîndul gîndurilor popoarelor ucrainene, belorus și lituanian. Acestea visau să trăiască înfrățite, unite într-o mare familie, să dezvolte comerțul, să transforme imense întinderi mlăștinoase în cîmpii roditoare.

Un drum de apă pornind din bazinul Niprului, prin Neman, pînă la Marea Baltică a fost deschis încă de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea. Între riul Șciara, afluent al Nemanului și riul Iaselda, afluent al Pripeatului, a fost construit un canal de 55 de km. Adîncimea canalului nu atîngea un metru.

Atunci, această arteră n-a putut deveni un drum al prieteniei. Polonia panilor, care subjugase o parte din Belorusia și Lituania, nu dorea întărirea prieteniei dintre popoare. Canalul se distrugea vîzînd cu ochii și în cele din urmă și-a pierdut orice însemnătate economică.

Numai acum, în anii construirii comunismului, poate prinde viață visul secular al popoarelor de a crea un nou drum de apă care să unească porturile Mării Negre, ce nu îngheață niciodată, cu porturile Mării Baltice. Însemnătatea acestui traseu pentru economia națională a țării nu poate fi subapreciată. Astăzi, legăturile cu multe state europene se realizează prin strîmtorarea Gibraltar și Marea Mediterană. Dar drumul acesta e lung, are o lungime de 7000 de kilometri.

Noul traseu va fi de trei ori mai scurt. El va trece prin Pripeat, Iaselda și Șciara. Pe aceste riuri și prin canalul de 70 de kilometri vor putea circula 8—9 luni pe an nave de mărfuri și chiar nave maritime.

Cele 28 de ecluze vor îngădui navelor să invingă cu ușurință nivelul inegal al apei. Ecluzele vor fi comandate de mașini electronice. La semnalele transmise prin

radio de nave, în apropierea barajului, mașinile electronice vor deschide fără intervenția omului porțile ecluzei, vor umple camera cu apă și vor ridica nava la nivelul treptei următoare a cascadei.

Acest mijloc de transport ieftin va fi mult folosit și pentru comerțul cu străinătatea. În R.D.G. se va putea trimite, de pildă, pe această cale, huiilă, cocs, minereu de fier. Tot pe același traseu vor putea porni și grinele Ucrainei destinate exportului. Regiunile din nordul țării vor trimite prin canalul Marea Albă-Baltică și golful Finic apatită pentru Lituania, Belorusia, Ucraina.

Noua arteră nu va fi numai un mijloc de transport ieftin. Pe riurile și canalele ei va fi construită o cascadă puternică de centrale hidroelectrice. Pe Nipru a și început construirea centralei de la Kiev și se proiectează cea de la Kanev, iar pe Neman se vor înălța centralele Mostovskaia, Grodnenskaia, Druskininkaskaia, Birștonaskaia și Sovetskaia. Toate vor fi automatizate.

În preajma drumului albastru Neman-Nipru vor da rod bogat cîmpurile colhozurilor și sovhozurilor Pămînturile Ucrainei, Belorusiei și Lituaniei vor deveni și mai fertile. Apa acumulată în mările artificiale va goni seceta de pe pămînturile ucrainene, iar în republicile frățești Belorusă și Lituaniană lărgirea riurilor și construirea canalului aduce Iaselda-Șciara va soluționa problema de secărire a aproape 5 milioane hectare de terenuri mlăștinoase. Ceea ce înseamnă că economia națională va primi în fiecare an suplimentar 200 de milioane de puduri de cereale, cel puțin 600.000 de tone de carne și trei milioane tone de lapte. Iată perspectivele mărețe pe care le deschide popoarelor sovietice noul drum de apă Nipru-Pripeat-Neman!

Bacău

Popularizînd Programul P.C.U.S.

O preocupare de căpetenie a Consiliului regional A.R.L.U.S.-Bacău în ultima perioadă a anului trecut a fost popularizarea Programului de construire a comunismului elaborat de cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S.

Pentru aceasta, Consiliul regional a întocmit, în colaborare cu Filiala S.R.S.C. un plan comun de activitate care prevedea, între altele, organizarea de expuneri pe teme ca: „Un program măreț de construire a comunismului în U.R.S.S.”, „Dezvoltarea economiei sovietice în perioada construirii comunismului”, „U.R.S.S. în 1960”, „Manifestul comunist al epocii noastre”, „U.R.S.S. construiește comunismul — viitorul luminos al întregii omeniri”, „Crearea bazei tehnice-materiale a comunismului” ș.a.

Tovarășii care au ținut aceste expuneri, printre care cităm pe prof. Iakov Oblomski, candidat în științe economice, membru în Consiliul economic de stat al U.R.S.S., C. Paraschivescu-Bălăceanu, Ilie Zaharia, Emil Repciuc, Jiga Petre și alți conferențieri din București, au vorbit în fața unor săli arhipline, în orașele Bacău, Piatra Neamț, Onești, Roman, precum și în alte localități importante din regiune.

Comisiile A.R.L.U.S. din întreprinderi, de pe șantiere, din școli, instituții și de la sate au folosit numeroși conferențieri locali — activiști de partid și de stat, ingineri, tehnicieni și profesori, buni cunoscători ai actualității sovietice, astfel că în perioada septembrie-decembrie în regiune au fost organizate peste 1100 de manifestări

privind popularizarea programului P.C.U.S. de construire a comunismului, la care au participat aproximativ 162.000 de cetățeni. De regulă aceste manifestări, îndeosebi cele centrale, au fost urmate de jurnale și filme sovietice și de programe artistice.

Consiliul regional A.R.L.U.S.-Bacău va conti-

nua și pe viitor să dea atenția cuvenită popularizării programului P.C.U.S. de construire a comunismului, în așa fel încît să nu existe om în regiune care să nu cunoască mărețele sale prevederi.

V. Ionesi

Secretar al Consiliului regional A.R.L.U.S.-Bacău

POȘTA REDACȚIEI

NICOLAE M. GIUCA — Rm. Vilcea: E suficient să specificați pe plic numele lui Gherman Titov — Moscova, pentru ca scrisoarea să parvină celui de al doilea cosmonaut sovietic.

CONSTANTIN BĂGHINĂ — Tg. Jiu: Interpreta Sașei din filmul „Cer senin” este actrița Nina Drobișeva. Date mai amănunțite despre această actriță am publicat în nr. 49 al revistei noastre, din 8 decembrie 1961. Puteți să-i scrieți la Teatrul tînarului spectator din Leningrad, unde lucrează (Teatr unovo zritelia, Leningrad).

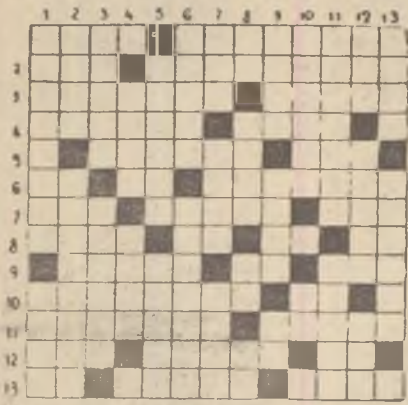
LIDIA ZAHARIA — Zimnicea: 1) Personajul Andrei Voronkov din filmul „Săritură în zori” a fost întruchipat de actorul V. Kostin. 2) Lui Kirill Stolearov îi puteți adresa scrisoarea la studioul „Mosfilm” (Kinostudia „Mosfilm”, Moskva).

F. BAZAVAN — Zimnicea: Secundul din filmul „Raidul vîrgat” a fost actorul I. Dmitriev.

LUCIAN TAMBA — București: Iată adresa unui pionier sovietic în vîrstă de 12 ani: Vova Sadikov, Moskva, j.29, B. Kalitnikovskaia, dom 35, kv. 5.

VIOREL DUMITRESCU — Ploiești: Vă putem comunica adresa unui amator de sport din Leningrad, care învață limba romînă în timpul liber și este un cititor fervent al ziarului „Sportul popular” și un admirator al echipei de fotbal „Petrolul” din orașul dv. Prin intermediul său puteți obține relațiile sportive care vă interesează. Adresa: Igor Petrovici Altuhov, gorod Leningrad, ulița Ceaikovskovo dom 25 kv. 6.

Din an în an

a unei provincii centrale a Vietnamului — Ren! — An... întors. — Locotenent 9) Strașnică — Dumneaei — Una din insulele Ciclade 10) Autorul cărții „Port Arthur” — Alexandru 11) Republică autonomă din R.S.F.S.R. — Personaj feminin din nuvela „Coșofana hoată” de A. I. Herțen 12) Fir — Unchiul lui... Cehov — Asia! 13) Două... din bannane! — Arbore tropical — Karemina.

VERTICAL: 1) Nume dat Asiei Mici — Partenerul lui Bran 2) Roman de E. Zola — Ceea ce îți trebuie ca să trăiești mulți ani 3) Locuitori de la munte — Suveică 4) Vas — Pe birou 5) Pălărie de paie — Oraș în U.R.S.S. (R.S.S. Estonă) 6) Om mic și indelat (reg.) — Privitor la craniu 7) Insulă japoneză — Locuitor din Țara Oașului — Personaj feminin din piesa „Apus de soare” de Barbu Delavrancea 8) În urmă! — Prenumele lui Turgheniev — Mulți ani — Textilă 9) Din nou — Suferință (fig.) — Una și alta! 10) Necunoscut — 1962 11) Pe nume — Pește 12) Ornament de arhitectură — Insemnări an cu an — Măsură de greutate chineză 13) Cadă — „Cehonte, pseudonimul lui Anton Cehov.

ORIZONTAL: 1) Personaj feminin din piesa „Livada cu vișini” de A. P. Cehov — A scris piesa „De partea cealaltă” 2) Fecior — Autoarea romanului „Triumful vieții” 3) Fructe exotice — „Orașe și ani” de K. Fedin 4) Dans și melodia lui — Căpitanul „Penelopei” din romanul „Toate pinzele sus!” de Radu Tudoran 5) Scriitor sovietic, autorul piesei „Trenul blindat 14-69” — Nume feminin, anagrama cuvintului „ANI” 6) În vals! — Posed — Biată 7) Ianuarie... ieșit din „ANI” — La o parte — Holdă 8) Veche denumire

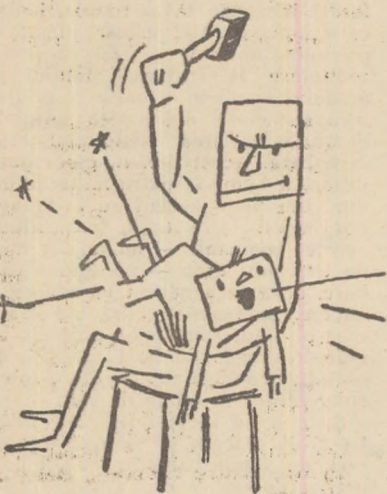
UMOR • UMOR • UMOR •

Fără cuvinte

Desen de R. Hovivian

DISCIPLINAȚII

In lumea roboților

Desen de V. Lukin

— Incendiu...

Desen de E. Gorohov

CEREȚI noile produse ale fabricii COSMETICA, realizate la nivelul celor mai bune produse străine:

- Fondul de ten „Carmen”, combinație de pudră și cremă în 4 nuanțe, se fabrică în 2 sortimente: fluid, în flacoane de masă plastică și cremă, în cutii de masă plastică.
- Șamponul cremă fluidă, fără săpun „Extra”, în 4 sortimente: cu mușețel, ouă, lapte, lanolină, pentru diferite feluri de păr. În flacoane de masă plastică.
- Șampon cremă fluidă „Cosmetica”, în flacoane de masă plastică pentru o singură întrebuințare.
- Cremă de toaletă „Nutrin”, cu extract de placenta.
- Cremă de toaletă „Darclée”, cu vitamina E și F.
- Talcul cosmetic „Carmen”, pentru masaje și îngrijirea pielii.
- Pudra compactă „Opera”, în cutii elegante de masă plastică, cu oglindă.
- Rimelul „Femiņa”, în 3 nuanțe: negru, maro și albastru, pentru înfrumusețarea ochilor. Ambalat în cutii atrăgătoare, din masă plastică colorată, cu oglindă.

Consumați

PRODUSELE DE CALITATE SUPERIOARA ALE FABRICEL DE CONSERVE TECUCI

Sint conservate numai prin sterilizare și conțin vitamine și zaharuri naturale.

FABRICA DE CONSERVE **TECUCI**

LEGUME ȘI FRUCTE

CONSERVATE PRIN FRIG ÎN VRAC, AMBALATE ÎN CUTII DE CARTON ȘI SACI DE HÎRTIE, OFERĂ:

L. I. S. „ANTREFRIG”

București, strada Fintinica nr. 36, Raionul 23 August. Telefon 12.89.10

Pentru consumuri colective (spitale, cantine, creșe) din București și provincie

ROȘII	BAME
MAZĂRE BOABE	ARDEI ÎNTREG DE UMLUT
FASOLE VERDE	ARDEI TOCAT
DOVLECEI DE UMLUT	PRUNE PENTRU COMPOT
	VIȘINE PENTRU COMPOT

Produsele conservate prin frig se prepară ușor și își păstrează în cea mai bună calitate nutritivă.

S-a pus în vânzare

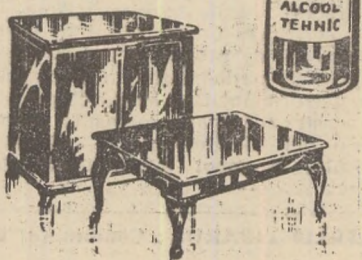
ALCOOL TEHNIC

CARE SE ÎNTREBUINTEAZĂ LA

LUSTRUITUL MOBILEI

și în alte scopuri industriale

la MAGAZINELE METALO-CHIMICE

O călătorie în Tanganica

Ca să pot participa la sărbătorirea independenței statului Tanganica, care pînă la 9 decembrie 1961 s-a aflat sub tutela — de fapt sub administrația colonială a Angliei — a trebuit să străbat un drum lung prin toată Europa și Africa.

Tanganica este cea de-a 29-a țară independentă din Africa. Draganul independenței, care bîntuie de câțiva ani deasupra continentului, a atins, în sfîrșit, și Africa răsăriteană, pe care colonialiștii nu vor de loc s-o piarda.

Din cei 9 milioane de locuitori ai Tanganicai, numai 22.000 sînt europeni. Și deși numai 1500 europeni sînt plantatori, ei furnizează 45 la sută din tot exportul de produse agricole ale țării. Cealaltă jumătate o dau milioanele de agricultori africani. Cu alte cuvinte, un pumn de europeni stăpînesc suprafețe uriașe de pămînt, iar africanii — numai niște parcele mici, neînsemnate.

Am vizitat cîteva plantații europene, unde se cultivă principalul produs de export al țării — agava, care dă niște fibre foarte rezistente numite sizal, pentru frînghii, saci etc. Tanganica furnizează 60 la sută din producția de sizal a lumii, care constituie și 35 la sută din exportul ei. Este evident că agricultorul african, atît de sărac, nu poate să pună pe picioare o plantație sau o fabrică de tip european. De aceea agava atît de prețuită este cultivată numai de europeni, iar africanii trebuie să se mulțumească cu cafeaua, care este mai ieftină, cu arahidele și bumbacul.

Cu mult înainte de proclamarea independenței Tanganicai, Londra s-a îngrijit ca „drepturile” plantatorilor englezi să nu fie strînbite. Țării i „s-a dat” o constituție întocmită în Anglia, care prevede că din cele 71 de locuri în parlament 11 vor fi deținute de europeni iar 10 de locuitorii originari din Asia, în special de indienii. În felul acesta, un pumn de europeni este larg reprezentat în parlamentul unei țări africane independente.

Am vizitat una din cele mai bogate regiuni ale țării — provincia de la poalele munților Kilimandjaro. Administrația provinciei se află în mîinile unor funcționari englezi. Capii regiunilor, comisarul provinciei, șeful serviciului de informații etc. sînt englezi. Cînd am întrebat ce schimbări vor avea loc după proclamarea independenței, funcționarii au ridicat din umeri și au început să vorbească despre „vreme”. N-aveau ce să răspundă întrucît misiunea lor era tocmai să împiedice orice fel de schimbări. Același lucru mi s-a întîmplat și în centrul țării — în capitala Dar-es-Salam.

Înainte de asta mai participasem la proclamarea independenței în Nigeria și Sierra-Leone, și ele foste colonii engleze. Ca și acolo, autoritățile din Tanganica au făcut tot ce le-a stat în putință spre a văduvi sărbătoarea de orice colorit politic. Parăzi solemne? Da. Focuri de artificii? Oricite. Dansuri naționale? Pînă dimineața! Dar în nici o declarație, în nici o cuvîntare sau articol publicat în presa oficială nu s-a pomenit măcar o dată de cuvînt ca „libertate”, „lupta împotriva colonialismului”, „eliberarea de sub regimul colonial”.

Serbările s-au desfășurat după același program ca în Sierra-Leone și Nigeria. Am aflat că organizatorul lor este un militar englez în rezervă, pe care autoritățile coloniale îl invită pe rînd cînd într-o țară, cînd în alta pentru a întocmi programul festivităților. Se vede că pensionarul englez n-are deloc fantezie căci toate programele au fost identice, s-au deosebit numai prin oaspeții sosiți din Anglia: la serbările din Nigeria a participat prințesa Alexandra, în Sierra Leone — ducele de Kent iar în Tanganica chiar ducele de Edinburgh. În cuvîntarea pe care a rostit-o la banchetul oferit cu prilejul zilei independenței ducele a vorbit despre problema... ocrotirii prețioaselor animale sălbatice, aflate în număr atît de mare în Tanganica, adăugînd că în felul acesta țara „poate aduce un folos omenirii”.

După festivitate am stat de vorbă cu tineri tanganezi: studenți, ziaristi, funcționari. Cu toții erau mîhniiți că sărbătoarea fusese organizată de englezi și nu avusese un caracter popular. Ei au jurat că astfel de practici nu vor mai dăinui multă vreme în Tanganica și că dominația engleză va lua sfîrșit.

Aș dori să cred că aceste cuvînte se vor adevăra, că de acum înainte destinul țării nu va mai fi hotărît la Londra

și nici în palatul generalului guvernator englez sir Tarnbull, ci în cabinetul primului ministru Julius Nyerere, fost învățător, și la sediul Comitetului Central al partidului de guvernămînt T.A.N.U. (Uniunea națională africană din Tanganica).

Pînă una-alta, în guvernul lui Nyerere mai există încă doi englezi: ministrul de finanțe și ministrul sănătății și muncii iar principalele posturi administrative sînt ocupate tot de funcționari englezi.

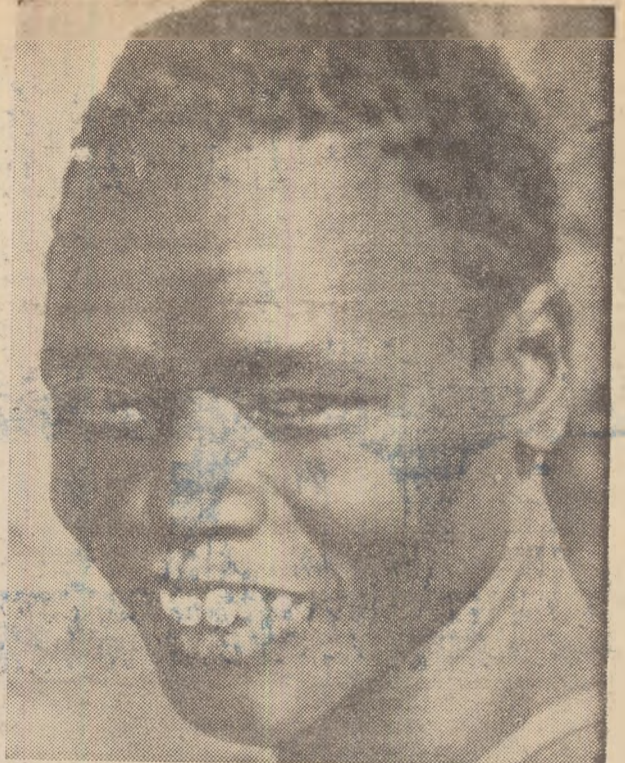
Cu toate acestea, suflul puternic al unor schimbări inevitabile se face simțit și în Tanganica. Cînd la o conferință de presă ziaristii l-au întrebât pe Nyerere despre soarta generalului guvernator, el a răspuns așa: „Acum depinde de guvernul meu, dacă să-l menținem pe generalul guvernator douăzeci de ani sau numai o lună”.

Văzînd la fața locului starea de spirit a opiniei publice tanganeze din Dar-es-Salam ajungi la concluzia că actualele stări de lucruri nu vor mai dăinui mult.

Sindicatul își și exprimă nemulțumirea că problemele muncii sînt rezolvate de un ministru englez. Guvernul va trebui să țină seama de cerința opiniei publice. E greu de crezut că, în fața indignării oamenilor muncii, ministrul va iz-

buti să-și mențină multă vreme portofoliul.

Centrul vieții politice din capitala țării devine tot mai mult o clădire mică, de pe strada Patrice Lumumba, aflată într-un cartier african. Aici este sediul Comitetului Central al T.A.N.U., pe care l-am vizitat după serbări. Am fost primiți de adjunctul secretarului general al partidului, Borongo, un bărbat energic, hotărît și curajos. Tocmai protestase în ziare împotriva faptului că funcționarii englezi, ignorînd drapelul de stat al Tanganicai, continuă să arboreze deasupra instituțiilor din Dar-es-Salam steagurile engleze. Borongo ne-a spus că partidul T.A.N.U. are aproape un milion de membri și că la ultimele alegeri a cucerit 50 de locuri în parlament. Întrucît constituția prevedea și alegerea unor europeni, partidul a trebuit să sprijine pe candidații europeni „cei mai acceptabili”, care au și intrat în parlament. Dar în ianuarie vor avea loc alegeri municipale și partidul a obținut ca să nu mai existe liste separate de europeni și asiatici. E într-adevăr o victorie serioasă.

În martie va fi convocată conferința națională a partidului. Organizația partid din provincia apuseană a și clarat că va cere oficial dezbaterea problemei instaurării unui regim republican.

„Sîntem convinși, — a spus Borongo — că toți membrii T.A.N.U. se vor pronunța pentru republică, pentru înlăturarea consecințelor colonialismului”.

Țara trece la acțiune pentru lichidarea mizeriei, analfabetismului, bolilor și înapoierii economice. Ea are de străbătut un drum greu, foarte greu, dar acest drum a fost ales de poporul ei care nu va îngădui colonialiștilor să-i pună bețe în roate. Poporul Tanganicai are forțe îndestulătoare și are încredere în viitor!

O. Orestov

Scandal la Roma

Multă bătaie de cap a pricinuit unor persoane suspuse așa numitul „proces al penicilinei”, recent încheiat la Tribunalul din Roma. Pe banca acuzaților, împreună cu unsprezece complici de-ai lor, s-au aflat doi foști înalți comisari pentru problemele igieniei și ocrotirii sănătății. Abuzînd de funcțiile pe care le ocupau, ei au irosit „fondul pentru fabricarea penicilinei și streptomycinului”.

Întrucît au monopolul asupra vânzării antibioticelor, departamentele conduse de acești afaceriști au stabilit prețuri excesive, storcînd din buzunarele cumpărătorilor mari sume de bani, cărora le-au dat apoi o întrebuintare mai mult decît originală. În felul acesta, 440 milioane de lire au trecut din tezaurul statului în buzunarele activilor „comisarii”, care au construit vile elegante pentru ei, pentru complicitii lor și pentru o seamă de inși, după părerea lor „utili”.

Acest din urmă amănunt n-a fost relevant în cursul procesului, dar zărele n-au scăpat din vedere faptul că un număr de membri ai guvernului, printre care și ministrul de interne Scelba, au fost citați ca „martori”. Cu acest prilej, Scelba a recunoscut că la un moment dat a primit un semnal de alarmă despre activitatea bandei de delapidatori, dar pentru a evita izbucnirea scandalului a încredințat rezolvarea problemei unuia din „comisarii”, judecați, acum. „Într-adevăr, știința se dezvoltă cu pași de uriaș — a scris ironic săptămînalul „Europeo”. Penicilina s-a dovedit un minunat material de construcție”.

Nu mai puțină zarvă a făcut și cel de al doilea scandal! Și deși, cel puțin pînă acum, cazul n-a ajuns încă în fața judecării, totuși, prin amplexarea lui, poate eclipsa „procesul penicilinei”. E vorba de „scandalul de la Fiumicino”, care a izbucnit după publicarea raportului comisiei parlamentare care a anchetat împrejurările în care se desfășoară lucrările de construcție a aeroportului Fiumicino din Roma.

Totul a început cu cumpărarea unor terenuri mlăștinoase, fără valoare, de la familia aristocraților milionari Torlonia, care au primit din partea statului de două ori mai mulți bani decît li s-ar fi cuvenit. Apoi a urmat un jaf la drumul mare. Lucrările de construcție au fost date în antrepriză numai pe bază de relații personale și plătite cu o nemaipo-

menită generozitate. Printre antreprenori se aflau rude apropiate și prieteni ai celor ce trebuiau să verifice operațiile efectuate. Mari sume de bani au fost aruncate în dreapta și în stînga fără știerea parlamentului, pe baza hotărîrilor luate de niște comisii și comitete care n-aveau dreptul să dispună de fondurile publice. Afaceriștii care s-au înfruptat din această pomană nu s-au grăbit deloc să sfîrșească construcția, care se tărgănează de zece ani și mai bine.

Și iată că această murdărie a ieșit la iveală, improșcîndu-i pe reprezentanții cercurilor conducătoare ale partidului democrat-creștin și pe o seamă de mem-

În ultimele zile ale anului trecut în Italia au izbucnit trei mari scandaluri, care au neliniștit opinia publică și au alarmat parlamentul și guvernul

bri ai guvernului. S-a dovedit, de pildă, că fostul ministru Segni a aprobat personal cheltuirea uriașei sume de 4 miliarde lire. Un alt membru al guvernului — Pacciardi, cu toată împotrivirea unor instituții de stat, a ușurat unui prieten al soției sale, întreprinzătorul om de afaceri Manfredi, să cîștige bani buni. Și chiar după ce contractul cu Manfredi a fost reziliat, statul a mai plătit acestuia încă 60 de milioane de lire drept despăgubire pentru „pierderile” suferite. În sfîrșit, actualul ministru de război, Andreotti, a făcut tot ce i-a stat în putință spre a ascunde opiniei publice neregulile întîmplate cu această construcție care era de competența lui. Abia acum s-a aflat că cheltuielile de construire a aeroportului Fiumicino au atins fabuloasa sumă de 70 miliarde de lire.

Dar cel mai mare și mai tragic scandal a fost cel de al treilea. Tragic — pentru că a costat viața a șaptezeci de oameni. Oamenii muncii din Calabria luptau de mulți ani pentru modernizarea căii ferate locale Soveria-Catanzaro. Lupta aceasta s-a concretizat în greve, demonstrații de protest și în cereri prezentate chiar parlamentului. Cu acest prilej, oamenii muncii au arătat că proprietara acestei căi ferate, compania „Strade Ferrate del Mediterraneo” — filială a celebrului monopol internațional „Edi-

son” — nu se îngrijește deloc de întîținerea traseului și a garniturilor.

De multă vreme, terasamentul de cale ferată începuse să se năruie, iar șinele, care n-aveau nici măcar jumătate din greutatea normală, se uzaseră. Compania renunțase la sprijinul statului pentru modernizarea căilor ferate, în schimb primea sistematic din partea statului bani pentru acoperirea deficitului pe care-l înregistra. Acest deficit, care sporea an de an, a ajuns la patru miliarde de lire, din care nouă zecimi au fost acoperite din buget. Între timp, însă, filialele ale acestei companii — un număr de firme de transport auto — continuau să prospere, ceea ce a născut bănuiala că conducerea companiei „Strade Ferrate” își crea un deficit artificial, păstrînd beneficiile în casele de bani ale filialelor și obținînd venituri suplimentare sub forma subvențiilor acordate de stat.

Și iată că inevitabilul s-a întîmplat. La 23 decembrie, în timp ce traversa un pod, un vagon arhiplin (cu 70 de pasageri) a deraiat, a rupt parapețul podului și s-a prăbușit, de la o înălțime de 50 de metri, în apa rîulețului de munte Fiumarella. 70 de călători, printre care se aflau muncitori care plecau la lucru, gospodine ce se duceau la oraș după cumpărături pentru Anul Nou, elevi care mai aveau o zi pînă la vacanță — au murit sub sfîrîmăturile vagonului putred. Acum, vinovații încearcă să scape de răspundere, să îmbuneze cu daruri rudele morților și în același timp l-au arestat pe mecanicul locomotivei care a dus „vagonul morții” la locul fatal.

„Nu monstruoșitatea accidentului ui-mește — a scris în legătură cu această întîmplare ziarul „Unita” — ci altceva, și anume logica, concordanța totală dintre asemenea stări de lucruri și „sistem”, sistemul în care marele capital financiar și administrația de stat se dezvoltă mînd în mînd. Iar dacă în toate acestea există vreun element nou, el rezidă în faptul că conviețuirea dintre marile grupuri financiare și administrația publică a devenit acum trăsătura caracteristică a statului democrat-creștin. Acesta-i și miezul adevăratului scandal politic din Italia zilelor noastre, față de care orice caz de corupție, delapidare, lipsă de răspundere este numai un episod”.

A. Krasikov